[illegible] 1838.

Andlegar

Hugvekjur

til

Qvøld-lestra,

frá

Páskum til Hvítasunnu,

eptir

Christópher Christ. Stúrm

edur hans máta,

samantéknar af

Markúsi Magnússyni,

Stiptprófasti, Prófasti í Kjalarness Þíngi og Sóknapresti til Garda og Bessastada.

III. Bindi.

EDITIO II.

Videyar Klaustri, 1824.

Prentad á kostnad Íslands konúnglegu Uppfrædíngar Stiptunar.

af Faktóri og Bókþryckjara G. J. Schagfjord.

1. Hugvekja.

Minni er eg, Drottinn! allri þeirri miskun og trúfesti, sem þú hefir audsýnt mér. (1. Mósis b. 32, 10.)

Til hvílíkra þacka hefir vor gódi Gud og Skapari unnid af oss fyrir þad, ad hann gaf oss skynsemdarfulla sálu, og hæfilega til ad þeckja hann! Yfrid hátt erum vér, med þeirri gáfu, upphafdir af hönum yfir svo margar skapadar verur, og þó vér megum meta oss miklu lítilfjörlegri enn mörg hans handaverk önnur, einkum þegar vér samlíkjum oss vid þá yfrid veglegu og stóru himinkroppa, sem hans almáttuga hönd hefir útbreitt um festíngar-himininn, verdum vér þó strax varir yfirburda vorra, ef vér ímyndum oss ad þessa himinkroppa vanti, sem þó er ólíklegt, skynsemdarfulla innbúa, sem dádst gæti, bædi ad fegurd þeirra hnatta, og síns

Skapara fullkomlegleikum. Sérhver sképna í dýranna ríki vegsamar, hver eptir hennar edli, Skapara sinn, en sá andi, sem hann hefir oss gjædda med, þeckir þó betur, og fær því dýrkad og vegsamad enn verduglegar hans vísdóm, almætti og gædsku. Þó ad sérhvert blómstrid lýsi hans vísdómi og almætti, sem þad mindadi svo fagurlega, þeckir þad þó ecki siálft þann, er giørdi þad; vér þarámóti þeckjum hann; vér vitum oss skapada eptir hans mind; hversu sæla megum vér þá ecki álita oss, vid þeckingu þessa mikla Guds, hvers hátign og veldi himin og jörd auglýsa, og þó má oss finnast þad enn miklu meira verdt, ad þessi mikli Gud hefir unnt oss ad þeckja sig, sem vorn ástríkasta og umhyggjusamasta Födur, sem elskar oss miklu innilegar enn nockurr dygdugasti og ástríkasti fadir vor á medal fær elskad börn sín! ad hans velgjørníngar vid oss eru óteljandi, sem ecki einúngis uppfylla allar vorar þarfir og naudsynjar, heldur einnig allar vorar leyfilegar óskir, á því þreifum vér dags daglega; en þó yfirgnæfir allt, sem vér vitum ad Gud hefir vel vid oss gjørt: ad hann hefir

gefid oss finn eingétiñ og elskulegañ Son. Sá kjærleiki Guds yfirgengur allt hvad vor sála fær ímindad sér. O! ad vér fengjum verduglega vrísad þessi Guds kjærleiks undur, ædri öllum skilníngi og allri náttúrlegri þeckingu. Hver skynsemi og eptirþánka gjædd sála, sem veit sig ad=njótandi þvílikra velgjörnínga, og sig svo hátt setta, af kjærleikans Gudi, á Sköpunarverksins troppu, og nýtur svo margra rokssemda Fodurelsku hans; hver, segi eg, vildi ecki elska þvílikann Fodur, þvílikann velgjörara, sem er eintomur kjærleiki, og hvers gjörvöll rádstafan og umhyggja fyrir oss, þer vitni um elsku þess ástúdlegasta Fodurs? Hversu megum vér þá ecki skélfast kaldsinni vort og deyfd vid þvílikann kjærleika, á hverjum vér þreifa megum sífeldt bædi úngir og gamlir, og sem þó hrærir svo lítid vort kalda hjárta? Uppá svo márgvíslegañ hátt hefir Gud sýnt og sannfært oss um þad: ad vor sáluhjálplega og heilladrjúgasta skylda væri sú: ad elska hann yfir alla hluti fram, hann, sem elskadi oss svo heitt adforra bragdi; en æ! hversu fáir af oss gæta rétt þessarar skyldu? hversu fáir

kañast, med verdugu hacklæti, vid Skap-ara síns óhreytanlegu velgjørnínga: Láttu hér samt ecki leidast, hesti Fadir! ad gjøra oss óhacklátum sképnum hínum gott; hín óhreytanlega nád, sem enn á hessum degi verid hefir vakandi yfir oss, styrkir trú vora har um: ad med enda hessa dags muni hó hinn kjærkeiki til vor ecki enda taka. O! vér játum had eins medal hinna nádarverkana, ad vér ennhá drogum voru anda, ennhá fáum oss hrært og lifum, og vogum hví enn framvegis ad vænta af hinni somu trú-føstu nád, ad hera viljir vorkunsemi med veikleika vorum; já, alls hess, sem út-krefst til eblíngar vorrar sonnu luckn, væntum vér med efalausri fullvissu um hína Fødurgædsku; og allteins hó hínu alvísa rádi hóknast mætti ad láta oss nockrar mótlætíngar til handa hera, viljum vér og telja hær med hínum vel-gjørníngum, og audmjúkir kyssa há kjæru Fødurhønd, sem oss til hesta typtar oss. Heirrar nádar bidjum vér hig, trúfasti Fadir! ad hú viljir kénna oss ad heckja og hacka hinn kjærleika í ollu hví, sem hú lætur vid oss framkoma, svo vér læra mættum ad elska hig af gjørvøllu hjarta

því framar, sem vér fáum betur þinn kjærleika þecktann.

2. Hugvekja.

Hverr, sem situr undir skjóli hins Hæsta og skugga hins Almáttuga, sá segir til Drottins: mitt traust og mitt slot, minn Guð! á hvern eg vona. (Ps. 91, 1. 2.

Værum vér ecki med efalausri fullvissu sannfærdir um það, ad Gud er til, og ad þessi Gud er vor Skapari, og elskurlkur Fadir, mættum vér med ángist og qvída sjá sérhvern dag vors lífs renna upp, og leggjast med ørvhlnun í sæng vora ad qvøldi. Vér sæum oss þá búnar mædur og mótlætíngar, en vissum oss þó einkis léttirs í þeim ad leita; vér sæum fyrir oss liggja sár sorga tilfelli, en vissum þá hvergi ad fá þeirra bót. Veikleika vorn og vanmátt þeckjum vér, en hefdum þá hvergi styrks ad vænta. Fyrir daudanum hlytum vér qvídandi vera hvert augnablik, því þá hefdum vér enga von betra lífs. Já, ef ad vér vissum ecki ad Gud er til, og ad þessi Gud er vor ástríkur Fadir, þá mætti það megn olucka heita, ad vera

fæddur, straff að lifa og skélfing að deya. En lofaður verí Guð! að vér vitum hann vera til; vér vitum á hvern vér trúum, og á hvern vér voga megum að setja vort trúnaðar traust; að vér þeckjum þennann vorn Guð, og þvílíkann Guð að vera, það er vor lucka í lífi og dauða, og þetta er það, sem géfur oss það öruggasta trúnaðar traust og hugarmóð á þessari stundu. Þessi vor Guð, hann er mikill, óendanleg er hans makt til að hjálpa, vernda og varðveita; ótakmerkuð er hans makt til að umbuna og að straffa; hversu hugganarrík má oss ecki vera þessi fullvissa, þegar vér hugleiðum vanmátt vorn, og vorra meðbræðra kraptaleysi oss til hjálpar, þegar oss áliggur, en sjáum þarámót vondskuögudlegra manna leggja tálsnörur í veginn fyrir oss; en í hversu léttu rúmt má oss þá ecki allt þetta liggja, því hvað fær oss vantað, hvað má oss granda, þegar almáttugur Guð stydur oss, styrkir og verndar oss? þo vort líf sé samantvinnað af mörgum undarlegum og óskiljanlegum tilfellum, fulltreystum vér þó samt, að Stjórnari vors lífs leidi allt hvað oss mætir til farsælustu afdrifa.

Þó ad vér reyna mættum slættskap og undirferli, svik og pretti af vondum mönnum, nægir oss sú sannfæring, ad Gud er sannordur og óumbreytanlega trúfastur; ad hans fyrirheit standa stödug, og ad hans ord bregdast aldrej; þó heimurinn vilji ecki líta vid oss, vorir bestu vinir snúi vid oss bakinu, er oss þad samt fullnóg huggan ad Gud elskar oss, ad hann er oss til handa einskjær nád, miskun og kjærleiki; því skyldum vér þá ecki álíta hann vera ædstu og einustu huggun og gledi, ecki setja á hann vort gjörvalla trúnadar-traust? já, Drottinn vor Gud! vor unadsemd sé ad trúa á þig, vor ástundan ad elska þig og óttast, og vor stærsta lucka ad lifa og deya þér. Med hvílíku hugarfari verda vors Guds miklu eginnlegleikar oss óuppausanleg huggunar og gledi uppspretta, en hinum ógudlegu skélfilegir. Þegar gjörvell veroldin titrar fyrir þinu almætti, mikli Gud! gled eg mig af því, ad þú ert minn styrkur; þegar sá ógudlegi skélfist þína allstadar nálægd og alvitsku, þá gledur þad mig, ad þú, Gud! ert mér nálægur, sier og þeckir alla mína nauð, veitst hvers eg vidþarf og á hvers

ju mér liggur; þegar þeim ógudlega liggur vid örvhglnun af ótta og qvída, þegar hann minnist þíns hegnanda réttlætis, gled eg mig vid þad sama réttlæti, sem mér er ordid svo huggunarríkt vegna endurlausnar míns Jesú. Þessar dýrmætu hugganir munu útbreida blessun og nád yfir vort gjörvalla líf, í öllum þess margföldu biltíngum og tilfellum, géfa oss sinnis rósemi, ánægju og glada von. O vor gódi Gud! vyrdstú ad efla og styrkja þessa von í vorum hjörtum med þínum góda Anda; æ! láttú oss eilíflega vona á þína nád; vyrdstú einkum ad styrkja von og trú hjá oss, þegar ad því kémur, ad vér skulum skilja vid þetta stundlega; géfi oss þá þinn Andi gledilega fullvissun, ad vér séum þín börn, hverjum fyrirbúin sé eilíf vistarvera hjá þér, hvar vér lært fáum betur ad þeckja þig og elska eilíflega.

3. Hugvekja.

Lærid af mér, því eg er hógvær og af hjarta lítillátur. (Matth. 11.)

Þegar sá réttkristni hugleidir, hversu annt vorum guddómlega trúar-

þragða Stiptara var um það, að fá inrættan sannan kjærleika manna á millí hér á jørðu, má honum nærri hjarta gánga, að verða þess daglega var, hverſu kjærleiksleyſi almennt tekur yfirhønd í heiminum. Svo hann fái ſér føstum haldið við Jeſú kjærleiks boðorð, ætti honum um eckert að vera framar hugarhaldið og eckert ánægjuſamara, enn að minnaſt opt á og virða fyrir ſér þá mikku mannelſku, ſem Jeſús auglýſti, á meðan hann umgéckſt hér á jørðu; og um hvað ætti oſs, ſem berum kriſtið nafn, og lýſa egum með gjørvøllu framferði voru, að vér séum Kriſts ſannir lærisveinar, annara vera, enn að læra af hans dæmi, ſem oſs er ſettur til eptirbreytnis, að umgángaſt bræður vora með líkum kjærleika og Jeſús? Sjáum hverſu hans lærdómar, hans gjørvalla framferði, hans umgengni, hans pína og dauði, var allt eintómur kjærleiki, og þó að vér hefðum ecki þau røk mannelſku hans, að hann offraði ſínu lífi og lífs-lucku fyrir veralldarinnar velferð, mætti þó hans lærdómur ſannfæra oſs um hans kjærleiksfulla hjartalag, það eginlega og verulega innihald allra hans

boda, allrn hans kénninga og daglega tals, eru alvarlegusu uppbvatníngar, til kjærleika, og allt ofs fagurt eptirdæmi kjærleikans. O! hversu mildilega taladi hann til hinna syndugu! hversu vorkunarsamlega til hinna vesælu! hversu ástúdlegar voru hans áminníngar! hversu kroptugar og hughreystandi hans huggunir! en, þo hans tal og kénníngar væru yndælar og hrærandi, vóru þo enn addáanlegri hans athafnir, sem gjorvallar, bér á jordunni, voru miskunarríkir velgjorníngar; enginn stadur var svo fjærlægur, ad hann ecki flytti sér þángad, þegar á hjálp hans lá; engin manneskja svo lítilmótleg, ad hann ecki rétti henni sína hjálpar-hönd; engin eymd svo lítil, ad hann ecki hrærdist til medaumkunar; engin ordugleiki, engin mæda, engin þjáníng var svo stór, ad hann ecki legdi hana á sig, til þess ad efla mannanna lucku og heillir med einhverju móti. O! hversu ástúdlegt mun ecki hans andlit hafa verid, þegar hann tók börnin sér í fáng, kyssti og blessadi þau! Hverr fær útmálad þá kjærleiksfullu þolinmædi, med hverri hann sá í gégnum fíngur vid sinna vina breysk-

leika! þá vidqvæmu medlídun, er hann bar med sinna brædra naud! en hvert undrast þá minna yfir þeirri hógværd, sem hann audsýndi óvinum sínum, midt í því þeir ofsóktu hann eda' misþyrmdu honum. En lotníng og undrun ega þó ekki ad vera þær einustu verkanir, sem Jesú dygdadæmi má vekja hjá oss; vér egum med því ad láta oss upphvetja til ad feta í Jesú fótspor, ad líkjast honum í voru gjörvalla framferdi. Hversu mörg tækifæri géfast oss ekki til þess í umgengni vid brædur vora, sem allir hafa rétt til ad krefja vorn kjærleika? Vor mikilvægasta skylda er því: ad sýna í allri vorri umgengni, ad vér séum lærisveinar þess himneska Mañelskara, hvers nafn vér berum; á oss egum vér ad láta þad augljóslega sjá, hversu Jesú lærdómur orkar ad mynda sanna mannelskara. En þú, gódi Jesú! virdstú ad uppfylla vor hjörtu sannri mannelsku! virdstú ad gjöra oss vidqvæma vid brædra vorra naud og styrkja oss til ad létta undir eymdir þeirra; hjálpadú oss til ætíd ad gjöra gott, þegar tækifæri þar til géfast, án þess ad breytast vegna heimsins óþacklætis. Med þvílíkum

þenkíngarhætti fáum vér sjálfir gjört oss lífið yndælt; vér ávinnum oss ecki einúngis þar með það æru-nafn, að heita mannelskarar, heldur, hvað óendanlega er meira, verdt, ad kallast þínir vinir, ó Jesú! og vera vissir um þinn kjærleika, en þegar vér hofum þessa vissu, þá er og verdur vor lucka ometanleg, bædi í þessu og hinu komanda lífi.

4. Hugvekja.

Það hefi eg fundið, að allt hvað Guð gjörir manneskjunni, er vel gjört. (Pred. 7.)

Þessa játníngu má vissulega hverr einn af oss sérílagi gjöra um Guðs vegleidslu þá, sem hann sjálfur varð var við í gégnum þetta líf; hvað allir himnar fortelja, hvað gjörvöll veröldin sannar, mégum vér og játa, í tilliti til vors egin lífs; Guð hefir allt gjört vel við oss! hversu blygdunarfullur má nú að líkindum margur af oss verda, þegar vér samanberum játníngu þessa við margar umqvartanir vorar fyrrmeir, yfir stjórnun Guds oss til handa; þegar Drottinn audmiýkti oss, þegar hans

vísa ráð sá það nytsamlegt, að leiða oss í gégnum undarlega végu, og að hylja um stund sitt andlit fyrir oss, hversu þúngsinna og huglausir urðum vér þó ecki? hversu torveldt var oss þá að ná sannfæríngu um það: að allt hvað Guð gjörði, væri vel gjört? en nú eptirá, þegar Guðs huldu vegir eru orðnir oss augljósari; nú, þá hrygðardagarnir eru á enda, og Guð hefir á ný huggað og gladt oss, nú megum vér með jafnmiklli blygðun og sannfæríngu játa: að Drottinn hafi allt gjört vel oss til handa; þessi egin reynsla vors liðna lífs, kann að gjöra oss vitra á komandi tímunum. Það er ecki ólíklegt, að oss beri enn þá, á meðan vér lifum, tilfelli þau að hendi, er veki, eins og áður, efasemd í vorri sálu, um Guðs vísu og náðuga stjórnun. Það kynni að mæta oss, hvar um vér þenktum í hjarta voru eins og áður, en hvað þá? get eg nú og sagt um þessi tilfelli, sem mér mæta: að Guð gjöri allt vel? enn þá býðst oss tækifærið til að sýna vora stöðugu trú og vort óbifanlega trúnaðar-traust á Guði; þá á vors Guðs undrunarverðri vegleiðslu á fyrri dögunum, að minna

oss á hans vísdóm og náð, og þá mègum vér vissulega játa, mitt undir þeim mæðusømustu mótlætíngum, að allteins með því, að senda oss þær, gjørir hann vel við oss. Omissanlegt er það fyrir sinnis rósemi vora, að þetta trúnaðar-traust til Guðs náðar, sem allt gjørir vel, erfist og vaxi hjá oss sífeldlega því betur og því øblugar, sem vér sannfærumst þar um framar, að gjørvallur tilgángur Guðs við oss sé góður og sáluhjálplegur; því rólegra verður vort hjarta, og því luckulegri og ánægðari vorir dagar hér á jørðunni; vyrðstú því, góði Faðir! sem vilt unna oss þessarar sønnu lucku, að styrkja oss ætíð betur og betur í þessu trúnaðar-trausti, en jafnframt að dempa þá efasemd æ meir og meir um gjæðsku þinnar stjórnunnar, sem svo opt ollir hjarta voru órósemi; upplýstú vor augu, svo að vér sjáum þinnar náðar dásemdarverk á oss, og gefðú oss þacklátt hjarta, svo vér glaðir prísum þína náð, sem þú lætur oss í tje dags daglega; láttú það verða vora kjærustu og dýrmætustu skyldu að gefa þér í øllu dýrðina, og hjálpa þú oss til að útbreiða hana um

heiminn; en einkum og allrahelzt, géf þú oss náð til að dýrka þig með voru líferni, og að votta með ráðvöndu framferði þann kjærleika, sem vér erum þér, vor Guð! skyldugir um. Þinni náðugu vegleiðslu felum vér oss enn á ný á vald; allt hvað þín Föður forsjón lætur oss mæta, skal vera oss kjærkomið, á meðan þú ecki lætur þína blessun og aðstoð frá oss víkja. Vér viljum leitast við af öllu megni, að æfa oss í þeirri ørðugu skyldu, allteins þá að vona á þig, þegar þú hylur fyrir oss þitt andlit? allteins þá að viðurkénna gæðsku þinnar stjórnunar, þegar hún finnst oss ógéðfeld; því æfdari sem vér verðum hér í, því luckusælla verður vort líf.

5. Hugvekja.

Til þín var mér varpað frá móðurlífi, þú varst minn Guð frá lífi minnar móður.

Enginn, sem þeckir Guð, og trúir því, að hans forsjón stjórni øllum hlutum, mun fá því neitað, að hann dags daglega njóti velgjørnínga hans; en munu þá þeir allir, sem njóta þess-

ara Guðs velgjørnínga, viðurkénna þá með þacklátu hjarta? vyrdast oss þeir ecki gleymdir hjá fleirstum, jafnóðum og meñ verða þeirra aðnjótandi? hvert munu hinir oss þá í ferskara minni, sem vér þágum við inngáng vorn í heiminn, við byrjun lífs vors, þegar Guðs velgjørníngar þó létu sig einna áþreifanlegast í ljósi. Þessir velgjørníngar Guðs við oss í kríngumstæðum fæðíngar vorrar og á barns-aldrinum, ættu að vekja vorn eptirþánka á sérhverjum degi vors lífs; á þá ætti oss að minna sérhvert úngt ómálga barn, sem oss kémur fyrir sjónir, þar vér sjá megum hversu hjálparþurfandi úngbarnið er, því miklu heldur, sem þeir eru til, er að lokunum múnu óska sér, aldrei að hafa verið fæddir, en formæla sínum fæðíngardegi, hverra vesæla ástand vekja ætti hjá oss því heitara þacklæti til Guðs, fyrir vora betri fæðíngar heill. En, erum vér ecki of drambsamir og of ógætnir, til að minnast þessara velgjørnínga, og prísa Guð fyrir þá? Engu gleymum vér fljótara enn þegnum velgjørníngum, ecki síst vors góða Guðs: varla minnumst vér þeirr-

ar nádar, sem hañ audsýndi oss í gjær; hversu miklu sídur mun oss þá reka minni til hinna, sem vér notid hofum fyrir 20 árum, eda máské laungu ádur. Engu ad sídur er þad þó einhver mikilvægasta skylda vor, ad láta vorn huga hvarfla til barndóms ára vorra, og á þeim ad finna ótal merki Guds forsjónar, og vidurkénna hana med audmýkt og þacklæti; á hversu marga velgjørnínga Guds munu ecki þessi ár mega minna oss, ef vér géfum nákvæmar gætur ad, hvad oss á þeim mætt hefir! til fædíngar tíma vors reñum vér þá fyrst augunum: Ecki var þad hendíngu einni ad þacka, ad vér sáum fyrst dagsins ljós á þeim tíma þad skédi, og ecki ö ødrum; hverr af oss má ecki meta þad yfrid stóra luck, ad vér ecki fæddumst á þeim tímum, þegar blindni og hjátrú drottnudu, nærfelldt yfir gjørvallann heiminn, heldur á þeim, þegar forsjón Guds lét skynseminnar og opinberíngarinnar ljós tendrad lýsa um vídar heimsins álfur? Ecki sídur hofum vér orsøk til ad íhuga og ad þacka Gudi þañ fædíngarstad vér hlutum. Hversu óluckn-

lega mættum vér ecki hafa oss, hefdum vér fæddir verid á medal heidinna þjóda eda villimanna? en ad Gud hefir látid oss fædast á þessu landi, á medal sidsamra manna, midt í kristninni, hvar allt hefir sameinad sig til nota og ánægju fyrir oss; hvílíka lucku megum vér ecki meta þad? og enn framar: þegar vér hugleidum, hversu undrunarlega Gud leiddi oss í gégnum vor barndóms-ár, hversu vidqvæmann kjærleika hañ vakti og vidhéldt til vor, hjá foreldrum vorum og þeim, sem oss fóstrudu, sem ólu önn fyrir öllu því, er vér vidþurftum. En, hversu megum vér þá dádst ad vardveitslu Guds, sem verndadi oss, á þessum ómálga-árum, frá svo margföldum háskasemdum, sem voru únga lífi hefdi mátt granda, og héldt svo trúlega í hönd vors barndóms, ad vér ecki steyttum fót vorn á steini? Já, enn framar: gladt oss med mörgum saklausum úngdóms lystisemdum! Hversu mættum vér nú ecki álitast eptirþánkalausir, já, straffsverdir nú, þegar vér erum til vits og ára komnir, og höfum reynt þessa trúföstu vegleidslu vors Guds, og hversu hans forsjón hefir födurlega tekid sér af högum

vorrar barnæsku? já, hverfu straffs-verdir, segi eg, ef ad vér hér eptir bera skyldum minstu efasemd framvegis um vísdóm og gædsku hans vega? Nej! reynsla vorra fyrri daga skal hér eptir þéna oss til uppvakníngar, til ad setja á komandi tímunum, øruggt trúnadar-traust til hans almáttugu verndar. Í øllum þeim tilfellum lífsins, sem oss mæta, viljum vér renna vorum huga aptur til vorra úngdóms-ára; og þegar mæda og mótlætíngar bera oss ad høndum, skal endurminníng Guds fødurlegu forsjónar og handleidslu, verndar og varatektar á æsku-árum vorum, styrkja hjá oss þad trúnadar-traust: ad sá Gud, sem reyndist oss svo trúfastur Fadir þegar frá módurlífi, muni eckt yfirgéfa oss á vorum eldri árum; hafi hann þá svo ástúdlega sorgad fyrir oss, þegar vér vorum svo veikir og hjálparþurfandi, mun hann vissulega enn fyrir oss sorga, þad eptir er. Í þessari von holdum vér áfram vors lífs vedhlaupi, med þeirri í qvold endurnýudu bæn til þín, vor gódi Fadir! ad þú viljir framvegis láta þína nád, og blessun yfir oss hvíla; því til þín var oss varpad frá módur-

lífi, þú varst vor Guð frá móðurlífi, þú munt og vera vor Guð og vor sáluhjálp, bædi í tíma og eilífð.

6. Hugvekja.

Af Guðs náð er eg það eg er, (1. Cor. 15.)

Því lengur sem vér lifum, því betur sannfærumst vér um vanmegnt vort; vér sjáum oss tíðum af háskasemdum umkríngda, sem vér með öllum vorum kroptum og atburðum eckí fáum afstýrt; vér keppumst af öllu megni eptir að ná því, sem vér meintum efla mundi lucku vora, en vanmáttur vor gjörði oss það ómøgulegt; dags daglega komumst vér að raun um það, hversu lítið mannskepnan má sér, hvað lítið hún má stola uppá sjálfa sig. Þegar oss gengur allt að oskum og eckert blæs ámóti, hugsum vér oss óhulta fyrir allskonar mædu og mótlætíngum; vér meinum oss þá fá fría fyrir øllum þreyngíngum, og gledjum oss vid það, ad vor lucka muni eins varanleg, og vorar luckuóskir; en midt í því vér þannig gledjum oss vid luckú vora, sem vér álítum óraskanlega, er ógjæfan fyrir dyrunum, og vér, sem

heimskulega stóludum uppá luckunnar stodugl yndi, erum, fyrr eñ vér afvissum, nidurhrapadir í eymdaña afgruñ, hvadan vér, med allri vorri orku, fengjum ofs engannveginn bjargad; svo lítils erum vér megnandi af sjálfs dádum, med øllum vorum atburdum og ómaki, til ad svipta ofs eymdum og ólucku, sem ofs svo audveldlega mæta kuña, en þó rádum vér enn sídur fyrir því, ad ebla vora lucku og gjøra vora velferd stoduga; óteljanlega margar hindranir mæta, sem gjøra ofs ørdugt, já, ómøgulegt, ad ná því takmarki, sem vér stefnum til, því þúsund tilfelli gjøra, ad engu vora ákøfustu kappsmuni. Þetta reynum vér nú dagléga, og þó erum vér svo einfaldir, ad hugsa ad ná med eginn kroptum vorum þeirri heill, sem ofs lángar svo mjøg eptir. Stundum vonum vér, med skarpskygni vorri, ad fá útgrundad Forsjónarinnar huldu vegu, ad sjá lángt fram í ókomnar tídir, og finna hentug medøl til lucku vorrar; stundum ætlum vér med mætti vorum, metordum og ríkdómi, ad gjøra vora jardnesku lucku varanlega; stundum stólum vér uppá vina vorra adstod og hjálp ofs til luckubóta;

en lokkins, þegar vér hofdum allt þad reynt, sem vér hugdum ad fengi eblt og styrkt luckn vora, komunst vér ad raun um: ad allt vort skarpsinni, allur vor máttur, allt vort ríkidæmi, allir verir vina atburdir, vóru til forgéfins; eckert af þessu megnadi ad gjora oss luckusæla, og hvad tókum vér þá til bragds? vér veinum skjótt og kløgum yfir vorum ó-blídu luckukjørum, í þess stad, ad vér ættum ad klaga yfir sjálfum oss, og gjora oss brtxlyrdi fyrir heimsku vora og van-trú. O! látum oss því ecki lengur qvel-ja oss sjálfa med þvílíkri fávíslegri á-hyggju og órósemi, heldur taka fyrir oss þann ásetníng, hér eptir ad slá frá oss øllum harmatølum, en setja þarámótt øruggt trúnadar - traust til vors góda Guds, og vænta af honum einum allr-ar luckn og blessunar! sú von mun oss aldrej á tálar draga; í øllum kríngum-stædum, í øllum umbiltíngum munum vér þad hjá honum finna, sem vér ádur forgéfins leitad høfdum eptir, bædi hjá sjálfum oss og gjørvallri Verølldinni. Hédanaf skulum vér því fela oss þér á vald, vor alvísi, nádugi Skapari! því framar, sem vér reynum vorn vanmatt,

því trúaröruggari viljum vér reida' oss uppá þitt almætti; því optar vér verdum vartir vid heimsins kjærleiksleysi, því huggunarríkari skal oss verda þín náð; því betur sem vér lærum ad þeckja vorrar skynseinis veikleika, því øruggari viljum vér treysta þínum óendanlega vísdómi. Hvílíka fridun, hvílíka rósemi munum vér þá ecki finna midt í ellum luckunnar umbiltingum? hverju ánægjuríka huggun munum vér þá ecki smacka í velgengni, og hugsvølun í mótlæti! med þacklátu hrærdu hjarta munum vér þá prísa þitt nafn, og vídfrægja þína velgjørninga, Drottinn vor Gud! vort trúnadartraust og vor styrkleiki!

7. Hugvekja.

Kristur' hefir oss eptirdæmi gefid til þess, vér skyldum feta í hans fótspor. (1. Pét. 2.)

Á sérhverjum degi, sem vér lifum, ber oss vandlega ad yfirvega, hversu margfold sú skylda er, sem oss liggur á herdum, medan vér lifum á jørdunni; þessa fáum vér aldrej betur gjætt, enn ef vér hugleidum, ad vér erum kristnir, og berum hans nafn, hvers dæmi á ad vera

vor regla til eptirbreytingar, hverrt vér kappkosta egum ad fylgja í ollum lífsins tilfellum, og í sérhverju lífs ástandi og kríngumstædum. Þegar vér gjætum þess, hverſu Jesús, sem vér höfum þjónustu svarid, er upphafinn yfir alla dauðlega, fyrir honum skulu sig beygja oll kné á himni og jordu, má þad ecki lítid auka ástundun vora og kappsmuni eptir ad fullnægja skyldu vorri, hvernig sem ástanda kynni, og hverſu ordugt sem oss mætti falla þad. Hugleidtu því, madur! ad þú ert kristinn, og láttú þér þad, í daglegum fyritækjum, aldrei úr minni lída. Engin athøfn þín, enginn lífernisháttur fái nockurntíma útrýmt úr huga þínum þessari umhenkíngu. Yfirvega þú þá lucku, hverrar þú nýtur, ad þjóna þeim Herra, sem bædi í þessu og hinu komanda lífi vill umbuna þér sérhvad, sem þú gjørir af elsku til hans og hlýdni vid hans bodord, og þad med því yfirgnæfanlegri verdlaunum, sem hlýdni þín kostar þig ordugri afneitun þíns eginn vilja. Hugleidtú hvad Jesús hefir gjørt fyrir þig til þess, ad þú yrdir hlutakandi þeirrar æru, ad vera hans elskulegur þjón. Láttú þær píslir, sem Je-

ḟus feld til ad gjöra þig hólpinn, þér aldrej úr minni líða, aldrej þá trú og kjærleika réna, med hverjum þú átt ad elska hann. Þú ert kristinn, þú átt því ad breyta eptir Lausnara þínum í því, ad gjöra allt hvad þér er mögulegt, til luckú og heilla medbrædra þinna, eins og hann, sem offradi sér sjálfum þeim til góds; vertú því ástundunarsamur og ydinn í þínu kalli, en hugleidtú ætíd, ad öll lucka og blessan erviðis þíns, kémur frá honum, sem gaf þér lyst og krapta til erviðis. Þú ert kristinn, hugsadu til þess, þegar fondin ætlar ad locka þig; þegar skíngjædi nockur ætla ad ginna þína sansa og tilhneigíngar til ad brjota Guds bodord, minnstú þá þess, hversu dýrt Jesús hefir þig keyptañ, og hvílik skylda á þér hvílir, ad lifa og deya þínum Endurlausnara. Lát þú aldrej Guds þíns allstadar nálægd hvarfla þér úr hjarta; samanjafnadú veraldarinñar fáfengilega glansa, sem er hégómleg dýrd, vid hin varanlegu gædi, sem himininn hefir þér geymd, og þegar þú sier jardneskann óstödugleika og fánytju, þá vel þér heldur þá varanlegu og dýrmætu heill, sem trúlyndi þinn og dygd er á

himnum geymd. Sem kristinn madur veitstú, ad þú ert áqvardadur, ecki ad eins fyrir þetta, heldur miklu framar hid komanda lif; gjættú því þessa sífeldt og hugleid, hvert meira beri ad meta. Í ollum mótdrægum tilfellum, sem mæta þér, minstú þess, ad þú ert kristinn; vertú því hugstyrkur, og vanvyrd þú ecki nafn þitt med mægli og óánægju, því kristinndomurinn heitir þér þeirri dýrmætustu umbun og gledirikustu endaloka allra þinna sorgardaga. Eu einkum og allrahelzt vid adkomu daudans minstú þess, ad þú ert kristinn, sé þér þá til þess ræna og ró leyfd í þinni helsótt; hafir þú ádur í þínu lifi tamid þér kristilegt hugarfar og framferdi, máttú, þegar þessi sídasti máttugi óvinur nálgast þig, óskélfdur og rór taka honum, og segja, í krapti trúar þinnar: Daudi! eg ottast eigi, abl þitt né vald id gyldt! eg er kristinn, og dey ecki, heldur sofna, svo ad eg uppvaknadur lifi sæll um eilífd.

---

8. Hug-

8. Hugvekja.

Látid ydar ljós lýsa svo fyrir mønnum, ad þeir sjái ydar góðverk, og dýrki Fødur ydar á himnum.

Sérhverr dagurinn, sem vér lifum, krefur af ofs, vandlega ad geyma vissar skyldur, sem eptir ásigkomulagi og kríngumstædum þeim, sem vér lifum í, eru ysrid margfaldar. Á hverjum degi egum vér ad hafa skyldur þessar ofs fyrir augum, ef vér ecki gleyma viljum hvar til vér erum skapadir, og til hvers vér egum ad lifa. Í ydjuleysi egum vér víst ecki ad eyda vorum døgum; sífeldt egum vér kappkosta, ad gjora nockud gott, og láta ofs annt um, svo framt ofs er møgulegt, ad útrýma løstum en útbreida dygdir, og gjora allt þad gott, sem vér megnum í verøldinni; hús þad, í hverju vér búum, manneskjur þær, er vér daglega umgaungumst, er vor verøld, sem ofs er vidkomandi, og þar eigum vér ad leitast vid ad betra og bæta. Vér egum á sídan reikníng ad standa fyrir þad, hversu mikid eda lítid vér gjørt høfum, til ad vidhalda sønnum Guds ótta hjá þeim, sem eru ofs áhángandi,

ellegar ad minsta kosti, komid í veg fyrir drottnandi lesti hjá þeim. Á hogum vorum og ástigkomulagi má standa hvernúinn sem vill, oss er þó ætíd mogulegt ad studla til nockurs góds, og hindra nockud íllt; vér umgaungumst mannæskjur, vér egum vini, margfold tækifæri gétum vér fengid hjá þessum og vid þá, ad verda nockurs góds ollandi, og ad fá þá betrada; á medal margra onytju orda, má opt eitt einasta lagfæríngar og frædandi ord færa ávoxt. Þegar vér minnumst þess, ad Gud og samvitskan er oss meira verdt enn allt annad; þegar mañelskan er ordin oss ad vana-dygd, þá verdur oss ætíd audunnid ad studla til nockurs góds, hvad litid sem þad vyrdast má. En byrja megum vér jafnan á því fyrst, ad ástunda vora egin betrun; minn breyskleiki er mér ætíd nálægastur, og þegar mér er fyrst af alvoru ordid um þad ad gjora, ad betra mína egin sálu, þá mun eg einnig gjora mér alvarlegt ómak fyrir minna medbrædra heillum; já, þegar þvílíkt hugarfar er drottnandi ordid í sálu vorri, hversu mun þad þá færa oss, ad sjá hina lastafullu sækjast viljandi eptir egin ógjæfu

þeirra? hvílíku ómaki, bænum og yfirtölun munum vér þá ekki verja til ad frelsa þeirra sálu? Ad fránugánam í heiminum med þessu rádvanda hugarfari, einsetjum vér oss nú á þessari qvøldstundu; eins og sannarlega Guds børn viljum vér lifa, hverju gálausir og andvaralausir sem þeir eru, er vér lifum á medal. Gud bidjum vér ad vardveita oss frá, ad gefa ødrum dæmi af oss til óguðlegs framferdis, heldur styrkja oss til ad ástunda, bædi med líferni voru og uppbyggilegum advørunum, ad efla ráðvendni og Guds otta ætid meir og meir, og þó ad oss skyldi hér til vanta tækifæri, viljum vér þó med egin dæmi og framferdi voru, leitast vid ad verda sem fleirstum til uppbyggingar. Uppfyll þú, ó vor Jesú! þessa vora løngun! þú, mikli Mannelskari! ervidadir obreytanlega til allra manna velferdar; allt gjørdir þú til þess, ad draga til þín syndarana; þú úthelltir tárum út af Jerúsalems spillingu. Gef þú oss náð til ad líkjast þér í þessu medaumkunarsama hjartalagi, og afneita egin vilja og ávinningi, fyrir vorra brædra heillum. Hverja guddómlegrar gledi má þad eckí

abla oss, þó vér gætum ecki áunnid nema einn syndara, sem vér fengjum til ydrunar leiddann! þó vér gætum ecki gjørt gott nema einum vesælum þurfandi! Gef þú oss nád til ad smacka þessa himnesku gledi, sem auka mun á sídan vorrar eilífdar sælu.

9. Hugvekja.

Þackid þér Drottni, þvíad hann er gódur, og hans miskunsemi varir eilíflega.

Ad gjørvöll jordin sé full af Guds gædsku, þad má af egin reynslu sérhverr af oss játa. Andinn, sem vér drøgum, ljósid, sem lýsir oss, eldurinn, sem vermir oss, jardarinnar ávextir, sem fæda oss, vatnid, sem endurnærir oss, dýrin, sem þéna oss bædi til næringar og þarfa; allt þetta eru hlutir, sem vér játa megum, ad beri vitni um Guds miklu gædsku, sem vér njótum á hverjum degi; og þó eckert væri annad ad finna á jørdunni enn þad eina, sem vér vidþyrftum til naudsynlegasta vidurhalds lífs voru, mætti þó af því einu, mega ánægjanlega þeckja gædsku vors Guds; en þessir hans jardnesku velgjørn-

ingar eru ecki vid þetta eitt takmarkadir, þvi hann hefir engu sídur alid enn fyrir ánægju vorri, enn vorum naudsynjum. Lífinu hefdum vér fengid vidhaldid, þó vér hefdum ecki haft til næríngar nema einstaka og einfalda fædu, en hvad margskyns mat og dryck hefir Gud ecki géfid oss? hann uppl‎ýkur fyrir oss ollum náttúrunnar fordabúrum, til ad gjora oss glada og ánægda; ecki einúngis útbýr hann náttúruna ríkuglega og til þægilegheita fyri vorn smeck, heldur og til ad gledja med oll vor skilníngar-vit. A sumardaginn géfur náttúran oss yndæla sjón í grænum og blómlegum grasgordum, og prýdilegustu blómstrum, er ecki einúngis skémta augann med margfoldum litum, heldur útbreida þar hjá sætann ylm; eyrad gledur fuglanna saungur, sem fyllir loptid med inntakandi tónum; gjorvoll náttúran synist ad képpast vid ad géfa oss forsorgun, endurnæríngu og lystisemdir; oll jordin er full af Guds gædsku. O Drottinn! fyrirgéf þú oss vorn breiskleika! hjartanlega oskum vér ad géta verduglega prísad þig fyrir þína velgjorninga; en vort

málfæri er offtyrdt, til ad fá útmálad hversu nádugur, ástúdlegur og gódgjarn þú ert; því midur, sem vér finnum oss því vaxna, ad útmála og med ordum ad inna þér þá lofgjørd, sem þú átt af oss skylda, því umhyggjusamlegar viljum vér leita allra tækifæra til ad sýna þad í framferdi vóru, ad þú ert sá, eptir hvers vilja vér viljum haga oss í øllu; og med þeirri ástundun vogum vér ad vænta oss, med sérhverjum degi, sem vér lifum, nýrra velgjørnínga af þíñi Fødurhendi. Hjartkjæri Fadir! med gledu, þacklátu hjarta vidurkénnum vér þína óverdskuldudu nád; þessi vidurkénníng skal framvegis stjórna athøfnum vorum; vyrdstú ad styrkja hjá oss elskuna til þín, sem er grundvøllur gjørvallrar sinnisrósemi vorrar. Hvad fengi afsakad vort óþacklæti, ef vér endurgyldum þíñ kjærleika med ódygd eda óhlýdni? hvernig mættum vér vænta þess, ad þín miskun samt mundi áfram halda og audsýna oss svo mikid gott, ef vér létum hana ecki upphvetja oss til ástundunar ad þócknast og þjóna þér? Allt hvad vér dags daglega reynum og sjáum; þínir velgjørníngar, sem vér ørlátlega þyggjum;

náttúrunnar oss haganvæma niðurskipan og örlátu gáfur, allt þetta, með ótal fleiru, skuldbindur oss til að elska þig, Skaparann alls, fram yfir allt. Þín föðurlega stjórnan og ráðstafan á högum vorum, sannfærir oss um þína náqvæma föðurkjærleika, sem vér að lokunum munnum kannast við, að leiddi oss eptir sínu vísdómsráði, og loksins til eilífrar æru.

10. Húgvekja.

Vor borgar-réttur er á himnum, hvaðan vér væntum Frelsarans Jesú Krists.

Yfrið margt er það, sem vekja má hjá oss minni þess, að vér séum útlendir og Pílagrímar hér á jörðu. Á hvern hátt sem vér skoðum ásigkomulag vort, megum vér játa: að vér erum hér í heimé vegfarendur, sem egum hér engann blífanlegann samastað. Líkhami vor, þetta veika og hrörlega hreysi, sem hjá þeim sterkustu ecki fær staðist eða haldist við, nema um nockur ár, minnir oss á, að loksins, eptir þau fáu ár umliðin, hrynur þetta af elli, hafi ecki eitthvert tilfellt áður kollvarpað því. Þessi hrörlegi bú-

stádnr sálar vorrar, er óneitanleg rekseind þess, ad vér erum hér útlendíngar, og eigum hér ecki blífanlegann samastad. Sálu vorri er þannig varid, ad hún minnir oss á þennann sannleika; sjálf verdur hún vid eckert af þessu jardneska róleg til lengdar, eda ánægd og fridud þegar hún er óróleg; því öllu þessu jardneska er svo varid, ad þad er fallvalt og forgengilegt. Þessa heims æra og metord reynast oss opt fánýt og völt; vellystir, hverra vér njótum, jafnast ecki vid leidindi þau og órósemi, sem þeim alloptast fylgir á eptir, og þó eykst hér á, ad þad veldur mikillar mædu, erfidis og órósemis, ad ødlast þessi jardnesku gædi, og enn þá meiri ad fá þeim haldid. Standi nú svo á högum vorum hér á jördunni, hversu mjög breittum vér þá gégn vorri ákvördun, ef vér þá lifdum eins og þessi heimur vera ætti vor ævarandi samastadur? ad vera þar um sannfærdur, ad þetta líf er Pílagrímsstand, og samt ad képpast framar öllu eptir vellyst og munadi; samt ad gleyma vorum eilífa ákvördunar stad; samt ad géfa oss alla vid þessa lífs gædum, strídir allt hvad á móti ødru. Fyrst vér nú þeckjum oss ad

vera hér útlendínga og Pílagríma, ber oss ad temja oss allt annad hugarfar; þó oss sé leyfilegt, med réttu, ad eignast, eda-ega sérhver jardnesk gædi, ber oss ad ega þau, eins og vér ættum þau ecki; svo laust á vort hjarta vid þau ad vera; vér megum brúka tímanleg gædi, án þess ad láta þau táldraga oss til heimsins lasta, hverjir aldrej mega flecka þann krísina, sem vænntir sér sællrar vistarveru á himnum. Því lengur sem vér lifum, því fleiri lífsins dagreisur, sem sá alvaldi lífsins Herra leyfir oss ad enda, því hugfastari sé oss þánki sá: ad umskamt sé vort æfiskeid runnid, og því framar egum vér ad láta oss í léttu rúmi liggja allt stundlegt, sem oss mætir á vorri vegferd í lífinu. Æ! vyrdstú eilífi Fadir og Gud! ad vekja og vidhalda hjá oss þessari íhugun! af skilníngarvitanna tillockunum og vellystingann sáuhtu gledi, gleymum vér allt of opt, ad vér erum hér Pílagrímar, nema þinn Andi upphvetji oss til ad gjæta þessa, og til ad láta þá adgjætslu gjora oss varhygdarsama í voru gjorvöllu framferdi. Leid þú því þánka vora frá þessu útlegdarlandi, gégnum hvert leid vor nú liggur,

til þess oss fyrirbúna lands, sem vér képpumst að ná, og láttu íhugun þeirr-ar dýrðar, sem þú unntir oss að þeckja þar oss ætlaða, gjöra oss óþreytanlega, hvaða ordugleiki, sem oss mæta kann hér, á leiðinni þángað: þar munum vér á síðan, eptir afstaðna mæðu vorrar Pílagríms ferðar, njóta endurnærandi róseindar, hvíldar og ríkuglegra umbuna fyrir alla mæðu, erviði og þjáníngar vors lífs, sem vér farsælkega yfir-unnum.

II. Hugvekja.

Þegar ea hefi þig að eins, þá hyrði' eg hvörki um himin né jörð; þó líf mitt og sál vanmegnist þá ertú þó, Drottinn! mitt hjartans traust og hlutskipti.

Ef að vér finndum oss þannig sinnaða, og þegar þetta trúnaðar traust væri vel grundvallað í sálu vorri, hversu rólegir mættum vér þá ecki leggjast til hvíldar á hverju qvöldi? hversu ánægdir með sérhver tilfelli, sem að hendum bera, og óqvíðnari fyrir því, sem óviss komandi tíð lætur oss mæta? En, hversu opt vekst ecki vantrú og óánægja hjá oss, yfir Guds vegleidslu, þegar oss finnst

hún ecki samsvara vorum óskum? hversu opt moglum vér ecki í voru hjarta gégn Gudi, sem leidir oss þó med svo miklum vísdómi og gædsku? Máské, ef vér hatarlega ransøkudum vort egid hjarta á þessu qvøldi, ad vér margir findum þad fullt af vantrú og óánægju; máské yfir því óánægt, ad vér egum vid einhvern bágann kost ad búa, ellgar áhyggjufullt vegna þess, ad vér ecki hreppt fáum eitthvad þad, er vér álítum sem lucku og ómissandi fyrir rósemi vora. En, minst þú þess samt, kristni madur! sem finnur til þvílíkrar óánægju og mødleysu þinnar sálar, ad þú syndgar med mogli þínu og vantrú á mótt Gudi; hann er og verdur vís og nádugur Gud, hversu mjøg sem þú moglar; máské þú stynja megir undir einhverju mótlæti, og sért þess vegna óánægdur? en, yfirvega þú þitt umlidna líf, og þá morgu velgjorníngu, er Gud hefir látid þér tje; hversu margar þjáníngar þú ádur hefir, fyrir hans krapt, fengid afstadid, margar freistíngar sigrad; hversu margra gledidaga hann hefir unnt þér, já, lángtum fleiri enn þá fáu sorgardaga í øllu þínu lífi; og því skyldir þú þá ecki þolinmód-

lega taka skamvinnri mædu? Sérhvert ásigkomulag lífsins, hefir sér samfara nockurn ördugleika og óróesemi; mét þú þig sælann, ad þú ert einn medal annara í veroldinni, sem forsjón Guds ber umhyggju fyrir. Þér ber og ad víd-frægja Guds dýrd, og vidurkénna: ad sérhvert tilfelli sem þér mætir, lýsir hans hátign, forsjón og gædsku. Gjör þú því ecki ad engu hans vísa tilgáng vid þig med óþarfa umqvörtun, heldur dýrkadu hann sem ber, med stadföstu trúnadartrausti til hans forsjónar; géfdu þig fús honum á vald til allra umrádar; adgættu, hverninn þér mundi vegna, ef Gud ecki elur fyrir þér onn; hvadan mundir þú þá odlast fædi og forsorgun á hverjum degi? hverr mundi vardveita þig fyrir öllum slisförum, fyrir öllum háskasemdum, sem umkríngja þig? þackadu Gudi og gled þig vid þad, ad þú reynir hans gædsku, sem elskuríks Födurs, er fædir þig og klædir, og þér til góds stjórnar öllum þínum lífskjörum. Í stödugu trúnadar-trausti til Guds, máttu því á qvoldi þessu til hvíldar gánga, og vakna rolegur til ad framhalda þinn lífs-skeidi undir hans varatekt. Satt er

þad, ad ecki veitst þú hvad á næsta degi muni þér mæta, en prísa þú þig heima mun sælli, ad þú veist þad ecki; láttu þér nægja, ad vís og nærgætinn Fadir þinn á himnum, best veit hvad þér hagar, og þessvegna kanntu, med vissu, hins besta ad vænta frá hans hendi; og þó ad þú ættir nú ad búast vid einhverja mótlæti, þvi skyldi þad gánga þér til hjarta? gættu þess, ad Gud, sem sendir þér þad, sendir þér einnig styrk og huggun þegar þér áliggur; en, þvi væntir og óskar þú þér stødugrar luckn hér, hvar þú veitst allt ad vera óstødugt í þessari verøldu, og mátt þar hjá vita, ad þú ert ecki fær um hér ad bera støduga lucku? Berdú þvi med rósomu gédi hér, þad litla, sem eptir er æfinnar, uns þú verdur fluttur til annars og betra lifs; þar munu allar skynsamar óskir þínar uppfyllast, þín gledi stødug og ómeingud verda, og þar þín heill eilif og fullkomin.

12. Hugvekja.

Vér skulum brúka svo heiminn, ad vér ecki vanbrúkum hann.

Sérhverjum, sem annt er um ad lifa, eins og réttkristnum ber, er ysrid

naudsynlegt, daglega ad gæta þess: til hvers Gud hefir gefid honum lifid, og læra af þeirri adgætslu, ad setja ésfum sínum og laungun eptir því jardneska viss takmørk, en þarámót fela sig og oll sín efni á vald og stjórnun Guds alvísu forsjónar. Hugleidtú því, madur! sem kristinn vilt heita: ad þó ad Gud unti þér sem lengstra lífdaga, áttú samt enn framar ad lengja þá, med brúkun þeirra til góds, og læra, ad minnsta kosti, ad lifa, ádur enn þú deyr. Vor sanna lucka er ecki komin undir því, ad vér lifum lengi, heldur hinu, hverninn vér lifum. Láttú því aldrei þann þánka villa þig: ad metord, ættgøfgi eda audlegd fái þér varanlega heill eda ánægju veitt; því sú ímindada heill hvílir á fallvøltum og fánýtum grundvelli, og er bygd á hjegómlegum og forgengilegum hlutum, en ecki dygd. Sanna heill má finna í hverju helzt standi sem vér lifum, svo ad sérhverr megi ánægdur lifa, hverr uppá sinn máta; og þó leita fáir lucku sinnar med réttri adferd, þó allir óski sér ad verda luckusælir, Varastú því nákvæmlega þeirra bresti, sem sífellt óska sér ofmikils eda oflitils; væntú þér aldrej

ofmikils, og ødlist þú ecki þad litla, sem þú væntir þér, áttú fyrir þad aldrej ad ørvýlnast. Varastú ydjuleysi og undandrátt þess, sem skylda þín býdur þér strax ad framqvæma; géfdu nágqvæmar gætur ad øllum þínum fyrirtækjum, egi lítid ecki ad verda þér eins og draumur, hverfa hér og lída burt í fánýtum, ímindudum lystisemdum. Ástunda þú því í tíma, ad læra ad lifa, og á medan þér lídur øllu vel, ad vera ánægdur, þó ad þig eitthvad bresti; neita þú þér því á stundum jafnvel leyfilegra lystisemda. Sértú reidigjarn, þá varast þú ad láta skapløst þeña fá yfirhønd; því reidi kañ á einu augnabliki ad olla þér meiri skada, enn þú fær þér bættann á heilu ári, eda máské alla æfi; hún svíptir þig þar hjá sinnisrósemi, því gledi, ró og ánægja fær ecki búid nema í hógværu og fridsømu hjarta. Vor gledi hér á jørdu er aldrej nema skam̃vinn og blendud sorg; forgéfins er því ad leita hér stødugrar farsældar. Láttu þér lynda, þó ecki hreppir þú allt þad, er þú metur sem lucku, og þess vegna æskir þér, sértú ad eins ecki ólánsmadur, en verdir þú þad, ellegar kallir þig svo, þegar þér ber mót-

læti ad höndum, þá adgættú, hverjar þínar þjáníngar eru, og ber saman þad sem þú lídur, vid þad, sem margir adrir medbrædur þínir mega bágt umbera; álíkt og bíflugur sjúga hunáng af blómstrunn, skalt þú leitast vid ad færa þér allt í nyt; jafnvel þad lítilsjorlegasta má þaññ verda þér ad gagni. Lærdú ad höndla þá lucku, sem fáir vita ad meta rétt, og færri því æfa rétt, ad gjora ödrum gott, med náqvæmri yfirvegun og skynsemi; képpstú vid ad líkjast í því Gudi, og láttú þér annt um ad gjora medbrædur þína farsæla, ad því leiti þér er mögulegt. Minnstú þess: ad tíminn lídur skjótt, og því sífellt þeirra heilræda: ad endurkaupa tídina, og brúka hana vel, án forsómunar; þó þá verdi líf þitt stutt, verdur þad samt loflegt, ef þú vid þitt endadægur og á daudastundunni fær med fullri sannfæríngu sagt: eg hefir lifad mínum Gudi og medbrædrum, og á sérhverjum degi míns umlidna lífs stundad ad gjora nockud gott, og þar med viljad hafa í minni mína áqvördun.

13. Hug-

13. Hugvekja.

Lítid upp, og úpphefjid ydar höfud, af því ydar endurlausn tekur ad nálægjast. (Lúk. 21.).

Einhver vor sérlegasta skylda á medan vér lifum, er, ad læra ad þeckja þann Himin, í hverjum vér óskum oss á sídan ad ná vistarveru; en þad er líka vor skylda, ad læra ad þeckja heiminn, sem vér lifum í, og þær háskasemdir, sem oss í heiminum umkríngja. Þecking þessi á himninum og heiminum, er fortakslaust ómissanleg til vorra heilla; því ef vér ecki þeckjum himininn, hvernig á oss þá til hans ad lánga? ef vér þeckjum ecki heiminn, hvernig egum vér þá ad fá umflúid þær háskasemdir, sem óttast er, ad gjöri oss hvert augnablik ófarsæla? Himininn og heiminn, og hvers ásigkomulag fyrir sig, egum vér því, í voru gjörvöllu lífi, sífellt ad hafa fyrir augum; vér megum nota oss gædi þessa heims, án þess ad gleyma himninum; en fásinna og fáfrædi vort hindra oss ósjaldan þar frá; vér þeckjum hverki himininn né heiminn svo vel, sem oss ber; vér festum vor hjörtu svo mjög vid þetta forgengilega jardneska, sem vér

sjáum og oss gledur, ad vér gleymum ad þenkja til himinsins, eda vekja hjá oss laungun eptir honum og því eptirkomandi, sem oss er fjærlægara og vér sjáum ecki. Látum oss því einnsinni yfirvega þá jørd, sem vér byggjum, og þann himin, í hvern vér óskum oss ad lokunum inngaungu; samanberum þad ílla, sem vér þeckjum í þessari veröldu, vid þá sælu, sem oss er opinberad ad himininn hafi oss um eilífd tilreidda; víst mættum vér, vid þann samjøfnud, sannfærast um þad, ad þessi heimur er oss sem eckert, en himininn sem allt, og því kappsamari verda ad taka framførum í þeim dygdum hér á jørdunni, sem gjøra oss á sídan hæfilega til himinsins vistarveru. Hversu ástundunarsamir mættum vér ecki verda í æfíngu sannra kjærleiks verka, ef vér settum oss fyrir sjónir þann kjærleika, sem þeir sælu útvøldu á sídan bera munu hverr til annars? hversu fúsir til ad stunda af fremstu kroptum, ad fullnægja Guds vilja, ef vér íhugum hvernig himinsins útvøldu innbyggjarar meta þad farsæld, ad fullnægja Guds bodum? Hversu umhyggjusamlega mættum vér ecki varast alla tvi-

drægni og fjandſkap, ef vér minnſtumſt fridar og einíngar þeirrar, ſem drottnar á medal þeirra fullkomnari himin-búa? Hverſu fúſir mundum vér ecki taka ſér-hverri lífſins mædu, mótlæti og ørdugleika, ef vér opt hugſudum til þeirra umbuna, ſem oſs eru vís á himnum, þegar vér hér høfum gódu ſtrídi baríſt, vardveitt trú og góda ſamvitſku? Vér viljum því á þeſſum qvøldtíma, ſnúa gjørvøllum þaunkum vorum til þeirra himneſku heimkynna, hverra íbúendur vér á ſídan verda munum, og venja oſs til ad loſa vort hjarta vid heimſins forgengilega hégóma, en æ betur og betur leitaſt víd, ad ødlaſt forſmeck himneſkrar ſælu, ſem géfaſt má hér á jørdu, og ſem einn má hér gjøra oſs lífid yndælt. Ydugleg a ſkulum vér ſamanbera himininn vid heiminn, þeſſa lífs fallvøltu og fánýtu gledi, vid eilífdarinnar endalauſa og ſanna føgnud, og þá mun þeſſi ſamjøfnun viſſulega leida oſs úr øllum ſkugga um þad, hvert vér egum heldur og framar ad meta.

---

14. Hug-

14. Hugvekja.

Øll jordin er full af Guds gædsku.

Gjørvøll veröldin má heita sem skodunar=pláts, fullt ótal votta um Guds gædsku og góđgirni. Engin skepnd skepna er útilokud frá hlutdeild í hans forsjón, en enginn stadur á jørdunni til, sem ecki vitni um hans nád; allstadar finnum vér Gud, eins í óbygdum eydimørkum og blómgudum grasmørkum; allstadar bædi á himni og á jørdu, megnum vér þeckja merki hans kjærleika, og ad í þessari góđgirni Guds, sem fyllir alla jørdina, tøkum vér mañeskjur mesta hlutdeild. Þegar eg med þessum hugleidíngum skoda náttúruna, hversu mickils má eg þá ecki meta sjálfann mig, sem Skaparinn hefir varid svo miklu meiru til? ánægja og þacklæti vid þenna ørláta Gjafara allra godra hluta, gagntekur þá alla sálu mína. Allt hvad skapad er, og sérhverr partur þess, keñir oss ad þeckja vorn Skapara, og upphvetur til ad dýrka hann verduglega. Til þess lifum vér, og til þess er øll jørdin full af óteljanlegum fjølda skapadra képna, ad vér af þeirra skopun og for-

forgun, lærum ad þeckja og prísa Skáp-arann og leita hans dýrdar: vér lærum af þeirri skodun ad þeckja hans takmarka-lausu fullkomlegleika, og finnum þarvid tilefni nóg til ad dádst ad þeim, og til ad vídfrægja hans dýrd Eckert líssins augnablik lídur hjá, sem ecki hvetji oss til þessa: því allt vort líf er sem saman-hleckjud kédja af velgjørdum Guds; án hans nádarverkana fengjum vér ecki lif-ad heilir heilsu eda ánægdir eina stund. Því ber, ad þánkar vorir, hjarta og túnga séu æ full med hans lofgjørd, en vér megum blygdast, ad vér gætum svo litid þessarar skyldu! vér medtøkum þá dýrmætustu velgjørnínga, af vors Skap-ara mildu Fodurhendi, án þess ad minn-ast hans; vér heyrum gjørvallañ nátt-úrunnar løfsaung; vér sjáum ánægju alls þess, sem skapad er; vér sjáum jardarinnar blómgun, en rennum ecki þánkanum til hans, sem gjørdi allt þetta svo dásamlega. O! hversu megum vér ecki blygdast, ad ecki ein einasta skopud sképna Guds þegir, heldur vegsamar hver og ein sinn Skapara: himnarnir framtelja hans dýrd, og sú útbreidda

himin-festíng verkin hans handa; einn dagurin segir þad ødrum, og hver nottin kunngjørir þad aðari, en vér þegjum og látum oss eckert finnast til alls þessa. AE! mín sála! láttu þig aldrei finna í vanþacklátra og tilfinningarlausra tølu; sýng þú hans lofgjørd sem svo er dýrdlegur í øllum sínum verkum. Já, eg vil þitt lof vídfrægja, minn Kóngur! og æfinlega prísa þitt nafn! þú, Drottinn! ert mikill og loflegur, óútmálanlegur er þinn mikilleiki, eg vil vídfrægja þín dásemdarverk, prísa vil eg þitt nafn og mikla þína stóru gædsku! þú hylur himininn med skýum, og gésur regn á jørdina; þú gjørdir túnglid, til ad skipta eptir því árstídum; þú gjørdir myrkrid, svo ad nótt verdi. O! hvèrsu mørg og mikil eru þín verk, Drottinn! øllu hefir þú vísdómslega nidurradad; øll jørdin er full af þinni gædsku; allar lifandi skepnur vona uppá þig, ad þú gésir þeim þeirra fædu í hæfilegan tima; þegir þú gésur þeim, samansafna þær; þegar þú upplýkur þinni hendi verda þær mettadar med gædum. Drottinn! þín dýrd varir eilíflega! þú hefir velþócknun á verkum þinna handa; sýngja vil eg

Drottni lof á medan eg lifi, og þacka minum Gudi á medan eg er til. Til þvílíkrár lofgjørdar vyrdstú, ó vor Gud! ad láta þína sífeldu velgjørnínga og nád upphvetja oss, fyrst hér í tímanum, og sídan í eilífdinni!

15. Hugvekja.

Látum oss eckert þýngja; letjumst ecki á oss fyrisettu vedhlaupi.

Hanninn er øllum jardneskum hlutum varid, ad gott og íllt, sem samblandast hvert ødru í heimi þessum, er nærsta fallvalt. Af margfaldri reynslu høfum vér lært, ad engrar fullkominnar gæfu er ad óska eda vænta hér á jørdu; því hvernig fær heimur þessi gjørt oss farsæla, hvar ánægja og óánægja eru jafnast samblandadar, og hvar vér, á hverri stundu, erum undirvorpnir hmist einhverjum mædu-tilfellum eda ránglæti vondra manna? En svo ótilhlýdilegt sem þess vegna er, ad láta sér leidast lífid, og af ørvýlnun óska sér daudans, er hitt engu sídur fávíslegt, ad leita sér hér í heimi fullkominna heilla, og festa

hjarta sitt einúngis vid þetta stundlega; því enginn er fásinna meiri, enn ad leita þess hér í veröldu, sem eckí er til í henni. Vér mundum draga sjálfa oss á tálar, ef vér ad morgni dags vildum gjøra oss vissa von um, ad lifa ánægdir daginn út, og njóta ómeingadrar gledi og sinnis rósemis. Á sérhverjum degi megum vér búast vid ad reyna óstødugleika allra jardneskra hluta, og þess vegna útbúa oss fyrifram, med þolgædi og hugarmód, honum á móti. Enn þegar vér einsetjum oss í øllu ad láta oss lynda medferd og stjórnun Guds, verdum vér ecki módlausir, þó óþægileg tilfelli beri oss ad høndum, sem raska megi um hríd ánægju vorri. Fyrifram skulum vér því setja oss fyrir sjónir, hversu audveldlega ské mætti, ad vér sviptumst heill vorri og sinnis-ró; tøkum til dæmis: Eg er nú í qvøld heill heilsu, en ádur enn nóttin er umlidin, kann máské daudlegur sjúkdómur ad boda mér mína burtfør. Nú á eg trúann vin ad, en brádum má hann kannské verda mér ótryggur; eg leggst nú gladur til hvíldar, en máské eg rísi hryggur úr reckju; eg lifi í qvøld, en hverr veit hvad fjærri er æfi endi? Þan-

lün er viturlega þenkt, og skynsamlegt ad haga sér sambodid þessu. Vér egum ad nota oss lífsins saklausu lystisemdir, eins og vér nytum þeirra ecki; vér egum ad gledja oss, eins og vér ecki gledjumst; allra hluta óstødugleiki á ad gjøra oss forsjála og adgætna, og heimurinn, med sínum forgengilegleika, á ad vera oss skóli, í hverjum ver lærum vísdóm og dygd. Dygd vor og trúnadar-traust á Gudi, mun géfa oss hugarmod og krapta, mun létta undir vora mædu og ervidi, en sefa vorar tilhneigingar. Þanninn fáum vér vidhaldid stødugri sinnis-ró, jafnvel í þeim óþægustu tilfellum, sem ad høndum kunna bera. Hughraustir gaungum vér þá út í sérhvert ervidi og mædu, sem sá leggur á oss, er gaf oss lífid, og sem hagadi øllu þanninn, ad þess mæda skyldi þess gledi ávallt samfara verda. Med þessu hugarfari megum vér vera þess fullvissir, ad Guds ótti gjørir oss audunnid ad æfa jafnvel þær ørduguſtu skyldur vorar, á medan vér lifum, þared vér ætíd megum gledja oss vid þá umbun, sem oss er fyrir þad á sídan fyrirheitin. Allt þetta jardneska og þess forgengilegleiki, skal þanninn

styrkja oss til ad letjast ecki í vorri skyldurækt, heldur því kappsamlegar ad skunda vort æfi skeid til óforgengilegra heilla, sem vér egum í vændum á himnum.

16. Hugvekja.

Oss ens réttláta hýtur ad uppfyllast.

Allra manna samhuga ósk er sú: ad ná farsæld, gledi og ánægju; allir vilja þeir sælir verda; hversu ólíkar, sem manna tilhneígingar almeñast eru, kémur þó ollum saman í því, ad allir óska sér af hjarta, ad komast hjá allsháttar ógæfu, og þegar vér sameinum allar vorar óskir, innibindast þær allar í því: ad vér bidjum Gud um heill og hamíngju; en eins er ad gæta: veljum vér ætíd þau medøl, sem í raun réttri eru nægileg til ad fylla þessar vorar óskir? Ad sonnu erum vér máské ecki øldúngis afskiptalausir um þad, sem horfir oss til heilla og velgengnis; vér gjørum oss ómak fyrir ad eignast trúlynda vini; vér sækjum eptir audlegd; vér ølumønn fyrir heilbrygdi vorri og vellídun; vér leitum oss máské framfara í lærdómi; en vér fáum samt ecki, med øllu vorú ómaki, nád-

þeirri heill, sem vér keppumst eptir; med hverjum degi óskum vér oss enn varanlegri heilla, stödugri gledi og fullkomnari rósemis, enn vorir vinir, vor audlegd, heilsa og lærdómur fengu oss veitt; vér komumst því ad raun um æ betur og betur, ad þvílíkt aldrei fær veitt oss þá farsæld, sem vorn ódaudlega anda svo mjög eptirlángar, og þó hefir þú, gædskurîki Gud! ætlad til þess, ad vér skyldum farsælir verda; vyrdstú því, þú Höfundur allrar farsældar! ad vísa oss á þann veg, sem leidir til sannra heilla, og styrkja oss til ad gánga hañ áfram stödugléga. Lengi höfum vér híngad til af honum villst, leitad vorra heilla, en ecki fundid þær. Sannfær þú oss því um, ad oss aldrei fær vel vegnad, nema vér hlýdum þér, nema vér þín vegna höfum hid vonda, og leitum gledi vorrar í því eina, ad ástunda þinn vilja, og ávinna oss ætíd, med kostgæfinni dygda æfingu, þína nád og velþócknun. Á sérhverjum degi komumst vér ad raun um, ad allir hlutir í heiminum eru eintómur hégómi, og þó erum vér svo fávísir, ad láta oss blinda af þerrra glampa og skini. Vyrdst þú, o vor Gud! ad kénna oss, ad sú sin-

is ró, sem æ er samfara sonnum Guds ótta, er vor eina stodugaheill hér í heimi, sem eckert jardneskt fær oss gésid, né þess missir svipt oss; aldrei er oss óhult, ad hveirlanleg dæmi og freistingar mæti oss ecki, sem leida kynnu oss afvega á glötunarinnar breida veg, en láttú þína forsjónarhond þá halda oss stodugum á þínum sanna og dygdanna vegi; þegar oss verdur villuhætt, géf oss þá nád til ad þeckja, ad þó sá vegur, sem leidir til himinsins, vyrdist oss í ondverdu ordugur, og finnist sem þyrnum strádur, verdi hann þó smámsaman audfarnari, ánægjusamari, og ad lyktum sáluhjálplegur; á honum munum vér allt þad finna, sem ebla má heill vorra; og þó oss bresta kynni þessa heims audlegd eda onnur jardnesk gædi og lystisemdir, munum vér þó odlast þessa jafnvægi og miklu dýrmætara í odrum betri. Vor fasti ásetníngur veri því ad gánga, o vor Gud! hédanaf á þínum vegum; æ! láttú þína adstod og styrk aldrei frá oss víkja, því annars er oss hætt vid falli og villu; hjálpadu oss til ad halda áfram vedhlaupi voru, undir þinni vegleidslu, og loksins ná því fyrirsetta takmarki, til hvers vér egum

ad keppast, heirri oss af þér fyrirheitnu eilífu sáluhjálp.

17. Hugvekja.

Verid ætíd vakandi og bidjid. (Lúk. 21.)

Þegar vér vöknum ad morgni dags, þegar vér leggjum oss til svefns ad qvøldi, á vor fyrsti og seinasti þánki ad thuga, hvernig vér fáum haldid sálu vorri sívakandi, til ad varast þann hættulega andvaraleysis svefn, sem orsakar ófarir margra. Þad er víst hid háskalegasta ásigkomulag, sem nockurr fær ratad í, ad framgánga alltaf sem hálfsofandi, án þess ad láta sér í hug hvarfla, ad endalaus ógæfa kunni audveldlega hann ad yfirfalla eldúngis óvidbúinn. Hvílad á sérhverju augnabliki vors lífs, egum og megum vér vænta Jesú tilkomu eptir hans egin fyrisøgn; og þó þad eckí væri, erum vér engann tíma óhultir fyrir daudans adkalli og þá fær eckert ástand, hversu álitlegt sem þad vyrdist, frelsad oss frá því óttalega, sem af þessari umbreytíngu leida má, fyrir oss, ef vér ecki høfum vid henni verduglega búist fyrirfram; hversu naudsynlegt er þad

þvi ecki fyrir oss, ad vera ætid vakandi, ætid vidbúnir undir þann sídasta dag, ætid til reidu ad skipta um veru hér á jördu fyrir himininn, þó ad mædu, umhyggju og árvekni kosti ad fá þessu hugarfari stødugu vidhaldid. Forsóma þú þess vegna aldrei, kristinn madur! ad sérhvers dags morgni ad einsetja þér, ad brúka þann dag med árvekni og athygli sérhverrar skyldu þinnar, og minnstú, hversu margbreytt hún er, og hversu margt þér ber í þessu tilliti ad gaumgæfa í lífi þínu. Þú, sem tilbidur þann eina og sanna Gud, átt hann ad elska yfir alla hluti fram, og hafa hann þér æ fyrir augum, sem vitni til allra athafna þinna; sem þann, er aldrei víkur frá þér, og því láta þér undir eins í hug koma: ad þessi Gud er þinn ædsti Dómari; því ber þér jafnan ad vera gætinn í ordum, hreinn í þaunkum og rádvandur í framferdi þínu; þér ber því ad varast allar óleyfilegar lystisemdir, og halda þínum tilhneigingum í taumi; aldrei má þitt hjarta festast svo vid þessa lífs gædi, ad þú vanbrúkir þau til ad fullnægja med óleyfilegum girndum; þvert á mót áttú til þess ad venja þig, ef vidþyrfti, ad

þú viljugur géfir honum aptur allt hvad þú átt, sem þad veitti þér fyrri óverdskuldad; því sídur máttú óánægdur mögla, þó hañ svipti þig því, sem hañ ádur gaf. Í stuttu máli ad segja: aldrej má þér sú alvarlega ástundun úr miñi falla, ad lifa ætíd þannig, ad þú megir vænta þér sáluhjálplegs dauda. Vid þessa ástundun máttú aldrej slaka til, aldrej í henni letjast, eda láta nockra veraldarmúni blinda þig svo eda svæfa, ad þú gleymir þinni eilífu sáluhjálp. Af því þín daudastund er þér óvís, nú á þad ské, ad hana adberi þegar þig minnst varir, og þú ert áhyggjulaus; því má þín árvekni aldrej dofna til þinnä æfiloka. Ecki nema þeir, sem þángad til vardveittu trúna og góda samvitsku, ega von á úr hýtum ad bera réttlætisins kórónu. Vaktú þess vegna, þared þú ecki veitst þá stund, nær Herrann muni koma, og kalla þig fram fyrir sig, sem Dómara, til ad standa sér reikning fyrir þitt líf, og gjörvallar lífs athafnir. En þú, vor Gud! sem hefir talid vora daga, sem allir eru í þinni hendi, þú, sem þeckir vorn veikleika, vanmátt og óstødugleika, vyrdst þú ad halda oss jafnan vakandi;

láttú aldrej þessa heims-blindandi glaum svæfa oss svo, ad vér gleymum vorri eilífu áqvordun; géfdú oss krapta til ad standa stødugum í vorum góda ásetníngi, svo ad vér verdugir finnast mættum ad lønunum þeirra verdlauna, sem trúlyndum þjónum fyrirheitin eru.

18. Hugvekja.

Eg vona á þig, Drottinn! og segi: þú ert minn Gud! (Psálm. 31.)

Í þessu óstødugа og umbreytíngasama lífi, sær oss eckert gjørt rólegri, enn fullvíssa sú; ad allt hvad oss ber ad hondum, øll vor tilfelli standi í hans hendi, sem í sínu valdi hefir bædi øll mannleg kjør og allra manna hjørtu; hann þeckir grant og sjer allar vorar þarfir, hann veit og medølin, sem ætíd hjálpa kunna; alkunnugt er honum sérhvad það, sem vidhalda má voru lífi, eins og hitt, sem því má granda, og eckert fær hneckt hans mætti, mótstadid né hindrad hann frá ad hjálpa oss; hann þarf ecki nema ad bjóda, svo ad allir hlutir fái sína tilveru og gáng, og vilji hans einn er fullnógur til þess, ad þeir verdi ecki ad engu.

Í trú til hans almættis megum vér í sérhverjum lífsins kríngumstædum vænta oss heilla og sigur úr býtum ad bera, hver helzt mótlætis reynsla, sem oss ad höndum ber; þó má þad vera oss gledi- og huggunarsam-legast, ad þessi vor Drottinn, á hvern vér treystum, er óendanlega gódur, og ad hann elskar oss enn innilegar, enn nockurr fadir fær elskad sitt einka barn; þó ad hañ sjálfur engin not hafi af heill vorri, hefir hañ samt lángun eptir vorri velferd, og þessi fullvissa er oss nóg sannfæríng um, ad hañ muni oss aldrei yfirgéfa. En þegar vér gjætum þess, ad hañ hefir géfid oss dýrmætustu fyrirheit um, ad veita þeim nád, sem med soñu trúnadartrausti snúa sér til hans, þá er vissulega eckert, sem vér framar höfum ad æskja oss. Otal réttkristinna dæmi, sem hughreystir vóru í eymdum sínum og frelsadir úr neydiñi, er oss ánægjanlegt vitni þess, ad fyrirheit Guds standa stödugri enn himin og jörd, því þetta er þad huggunarríkasta, ad kjærleiki Guds og trúfesti er engum umbreytíngum undirorpid. Máttugur er vor Gud ad halda sérhvad, sem hann oss heitid hefir; ætíd er hann fús til ad

veita oss allt gott, ef vér ecki hindrum þad siálfir. Allt verdur samfara til ad sannfæra oss um, ad í því sé vor heill fólgin, ad Guð Jakobs er vor hjálp, þegar vér setjum á hañ vora von, sem skapad hefir himin og jørd. Vér upplyptum því vorum þaunkum á þessari stundu til þín, alvaldi himins og jardar Herra! frá þér væntum vér hjálpar og adstodar. Þared vér vitum ecki fyrir vor lucku-kjør á nærsta degi, fáum vér eckert betur úrrádid í vorri ovissu, enn ad fela þér á vald øll vor tilfelli og allt þad oss mætir, hvert þad er blídt eda strídt; þad vitum vér, ad aldrej er oss vid óførum hætt medan þú ert oss nádugur; en vér erum þessa fullvissir medan vér gaungum á þínum vegum, og med øruggu trúnadartrausti setjum alla vora von á þig. Hverttveggja viljum vér gjøra med rádvøndu hjarta, og jafnan hafa þig oss fyrir augum; vyrdstú því ad uppfylla á oss þín dýrmætu fyrirheit! láttú oss reyna þá adstod þína, hverrar vér vidþurfum og leitum. Heyr þú nádarsamlega sérhverrar trúadrar sálar andvarp, sem uppstígur fyrir þinn trón á þessari qvøldstundu; lát og sérhvern í naudum

staddann, finna hjá þér náð og frelsi; heyr þú bænir þeirra ysirgéfnu, og vertú allra þinna mannskepna miskunnari, eins og þú ert athvarf og Faðir allra þjóða. O Guð! vér fulltreystum þér! vertú oss ecki fjærlægur með þína hjálp; vér viljum þínu nafni lof syngja, þú hærsti! sem hjálpar svo gjarnan.

19. Hugvekja.

Þú varst minn Guð frá móðurlísi.

Með engu fáum vér betur styrkt og grundvallað vort trúnaðar-traust til Guðs, sem oss er svo harla nauðsynlegt í þessu lísi, enn með því: opt og ydugléga með eptirþánka að endurminnast, hversu Guðs fødurlega forsjón hefir leidt oss dásamlega í gégnum vort liðna líf, og þau margvíslegu tilfelli, sem oss hafa í því að höndum borið; vér fáum af því sjeð, að vér fyrir sérhvert lífs vors augnablik, egum Guði lofgjørð og þackláti að gjalda. Einber gæðska Guðs skóp oss af engu og gaf oss lífið, fyrir hvað oss ber að þjóna honum með því gjørvøllu. Þegar vér rekja viljum lífs vors feril og ástand frá øndverðu, þag

frá degi, ár eptir ár, frameptir fyrsta barndóms aldrinum, á hverju mørgum rokjemdum guddómlegrar Føðurgæðsku megum vér þá ecki þreifa? hvernin mundum vér, á vorum æskuárum, þegar lif vort héck á veikum þrædi, hafa fengid klaklaust komist í gégnum þau margvíslegu hættu tilfelli, sem á þeim aldri hafa ollad mørgum bana, hefdi ecki Guds føðurleg forsjón vakad yfir oss? hvernig hefdu vorir veiku, þó svo meistaralegu bygdu og samantengdu limir vaxa kunnad, dafna og þroskast dags daglega, á uppvaxtar árunum, hefdi ecki sama almætti Guds myndad úr vorum barndómi meñ, sem myndadi oss þegar í módurlífi? hversu margar hættulegar sóttir hefdu ecki mátt svipta oss lífi, ef hønd Drottins hefdi ecki vidhaldid því? margt eitt voveiflegt hættu tilfelli mátti fyrir laungu hafa lagt oss í grøfina, hefdi ecki verndar armleggur vors trúfasta vaktara verid sífeldt útréttur oss til frelsis; já, vissulega mætti fyri laungu útgjørt vera um vora velferd; vissulega hefdum vér þegar burtryckter verid í vorum syndum, ef vor mikli Arnadar-madur, sem sætt hefir oss vid sinn himneska Fødur, hefdi

ekki sifellt bedid fyrir oss. Hans vegna hefir Þolinmædi Guds ekki einúngis hlift. oss allt híngad til þó vér svo opt hofum af oss brotid hans nád, heldur egum vér honum, vorum dýrmæta Endurlausnara ad þacka svo margfalda nád Guds og velgjorníngá, sem vér þegid hofum allt híngad til; hans vegna erum vér frelsadir frá morgum lifsins sorgum; hans vegna eru vor tár svo opt afþerrud; hans vegna erum vér svo opt endurhresstir med dýrmætustu huggunum í vorum dýmu sorgardogum, og hvad enn meira verdt er enn allt þetta: ad hans vegna hefir Gud fyrirgéfid oss vor morgu og miklu afbrot. Ó! hvernig fáum vér þackad honum, sem ber, þvílíka velgjorníngá! vanmegni vort til lífs og sálar, sannfæra oss um, ad oss sé þad ómogulegt, ad endurgjalda honum allt þad góda, sem hann hefir vid oss gjort, en því framar er þad vor skylda, ad prísa þig, vor Gud! óaflátanlega fyrir allt þetta, ad þjóna þér med lífi og sálu, og setja á þig vort gjorvalla trúnadartraust. Svo opt, sem vér rennum haunkunnum til þinna velgjorníngá, svo opt láttú oss

í hug koma, hversu mikid vér egum þér ad þacka: vér viljum leitast vid ad dýrka þig med gjörvøllu lifi voru; þañiñ viljum vér ástunda ad lifa, sem þín óendanlega náð vid oss verdskuldar. Í stodugum kjærleika til þín, og føstu trúnadartrausti til þinnar gædsku, upphvetji oss sérhverr daguriñ, sem þú lætur oss lifa, og sérhverr velgjörníngur, sem þú daglega lætur oss í tje. Ef ad oss tækist, samsvarandi þessu hugarfari, ætíd ad breyta, mundum vér reyna þinn kjærleika til vor því ástúdlegri, því gódgjarnari, sem vér lifum lengur.

20. Hugvekja.

Ecki minn, heldur verdi þinn vilji.

Í voru valdi er jafnañ ad bidja vorn Gud; á þessari qvøldstundu verdur og efalaust innihald vorra bæna þad, sem vort hjarta helzt girnist, nefnilega þetta: himneski Fadir! semlátid hefir oss lifa þeñañ dag út, láttú ecki þessa nótt verda vora síduslu! hlíf oss fyrir þeim qvídvænlega skilnadi, sem hrifur oss í skyndingu á burt frá þeim, sem oss eru kjærastir á jørdunni, ellegar þá frá oss!

hlífdú oss fyrir þeim sáru báglndum, ad komast í fátækt og verda naudlídandi! frá því, ad fara med vonarvøl, eda neydast til ad beidast ølmusu! hlífdú oss fyri lángsømum þúngum sjúkdóms pínum, undir hverjum margir óska sér daudans! Þessar bænir til Guds eru ad sönu engañvegiñ lastverdar, þó mega þær verda svo, ef vér, svo ad segja, hyggjum þar med ad neyda Gud til ad bænheyra oss, og uppfylla þessar óskir, ellegar ef þær framkoma af óþolinmædi, hafi Gudi eckí þócknast ad láta oss ødlast þad vér umbeiddum; því vor skylda er, eins þá ad láta oss lynda, ef Gudi þócknast mætti ad kalla oss hédan frá øllu því, sem oss er kjært, eda ad svipta oss vinum vorum, ellegar láta oss rata í armód og volædi; því allteins þá ber oss med hlýdni súsum ad fela oss hans fødurlegu rádstøfun, og segja med vorum Jesú: skal eg ecki drecka þann kaleik, sem miñ Fadir hefir mér géfid? Yfrid hørd fiñst oss, sem af náttúrunni til breiskum manneskjum, þessi kénning, en vér erum eingu ad sídur skyldugir til ad hlýda henni, sem þegnar vors ædsta Yfirherra, hans er

máttarinn og Herradæmid yfir øllu því, sem er á jørdunni, og þegar vér gjættum þess, ad hans Herradæmi er ásamt hid mildirîkasta, mun oss aldrei ydra, ad oss falid høfum hans fødurlega vilja, því allt er oss þad fyrir bestu, sem vor alvîsi og nádugi Gud lætur vid oss framkoma. Veiti hann oss ecki allar þær óskir og bænir, sem vér svo ydugleg og allopt îhugunarlitid framberum fyrir hañ, og vitum þó sjaldan hvad oss er fyri bestu, gèfur hann oss vîssulega añad oss hollara î þess stad, sem bætir oss ad fullu søknud þess, sem vér svo ákaft óskudum eptir; þóknist honum ecki ad láta oss ná gráhærdum gamal-alldri hér á jørdu, mun hañ þó, hversu fárra æfidaga sem hann unnir oss, á þeim votta oss full merki sîns kjærleika, sem gjøra má oss ánægda med burtfør úr þessum heimi; þóknist honum ad svipta oss því, sem vér høfdum mest yndi og ánægju af, þá veitir hañ oss annad hollara î stadinn, sem enn framar verdskuldi vort þacklæti; finni hann þénanlegt ad svipta oss eignum vorum og senda oss fátækt, hverr veit hans góda og vîsa tilgáng þar med? þóknist honum ad láta oss heilsuveiki

tilfalla, viljum vér þó una því vel, þegar hann að eins viðheldur heilbrygði sálar vorrar, og lætur oss aldrei yfirgéfna né hjálparlausa í sjúkdómum þeim, sem hañ á oss leggur. Við þessa íhugun finnum vér, að hverniñ sem á kañ að standa fyrir oss, eða hvað helzt sem oss mætir, er oss æ fyrir beztu, að leggja oss fúsa undir vilja og stjórnun vors Guðs. En dýrðstú, vor Guð! að láta þiñ góða Anda iñræta oss þetta kristilega hugarfar, og styrkja það með náð þiñi, þá helzt, þegar vér mest viðþurfum; þegar einhver lífsins armæða og mótlæti ber oss að höndum, géf oss þá náð til, með þolugu staðuglyndi, að bera þjáningaña þúngu byrði, og auðsýna með voru dæmi, öðrum til eptirbreytni, hversu óstigrandi í þrautunum sá réttkristinn er, sem ljúfur lagði sig undir Guðs föðurlega vilja.

21. Hugvekja.

Þegar vort líf hefir kostulegt verið, hefir það verið mæða og erfiði. (Psálm. 90)

Yfrið sorgleg er sú afmálan, sem vér megum gjöra oss yfir það mannlega líf, ef vér tökum oss fyrir hendur að

yfirvega allann vorn alldur, frá fyrsta uppruna vors lífs, og høldum áfram til síduſtu æfileka, hverſu margfaldra eymda og armædu verdum vér þá ecki varir? Hvad er mañeſkjan á medan hún eñ þá er innilukt í módurlífi, nema veſæl vera og einbert manneſkju-efni, og ſér einkis medvitandi um áſtand ſitt; hverſu mørgum háſka-tilfellum er fóſtrid ecki undirorpid fyrr enn þad ſjer ljós dagsins? varla er þad fullſædt fyrri eñ þad tekur ad gráta, rétt eins og þad ſpái ſér þeim ſorglegu tilfellum, ſem því mæta mun á leid lífſins; eckert magn hefir þad ſjálft ſér til bjargar og frelſis, engin medøl, enga vidburdi, ſkyn eda úrrædi, heldur verdur því ad hjúkra, og þad næraſt og fóſtraſt af ødrum; hverſu margføldum háſka er þad ecki undirorpid fyrr eñ þad fái ſjálft ſtjórnad ſálu ſinni og líkhama? og þegar því vex alldur, lætur veikleiki og breiſkleiki vor mannſképna ſig ſnema í ljóſi, í margføldum heimſkupørum og breſtum. Komiſt mañeſkjan af barnsalldri, er henni engu óhættara; vor egin reynſla vitnar gégn oſs, ad þó vor ſkynſemi þá ſé møgnud, vor þecking aukin, vorar ſkyldur, og hvad oſs má til

farsældar horfa, oss kunngjort, breytum vér opt enn bernskulegar enn ádur, og gleymum ad brúka Skapara vorum til dýrdar, og oss til ævarandi heilla, þenna blómstrandi part æfi vorrar. Prar sinnis-hræríngar og syndugar tilhnegíngar vaxa med degi hverjum, og hjá ofmorgum taka loks svo yfirrád yfir skynseminni, ad því eldri vér verdum, því meir fjærlægjumst vér Gud og hans vilja; stundum uppblæs oss reidi og dramb; stundum brennum vér af losta, ágirnd, øfund og hefndargirni; ydjuleysi leidir oss á stundum til margra annara lasta, sem olla oss sinnis óróa, vondrar samvitsku, ótta fyrir Guds ónád og margfaldrar ógæfu. Med fullordins aldrinum margfaldast vorar eymdir og andstreymi því meir, sem vér hofum fleira ad annast, og egum vid bágari kost ad búa. En — loksins komumst vér nockrir á hid efsta skeid mannlegs aldurs, og þá er vort ásigkomulag allopt hid aumasta; þá gjorast augu vor sljófskygn, eyrun heyrnardauf, andlitid hruckótt, hofudid hvítt af hærum, smeckurinn deyfist, tennurnar falla burt, hendurnar skjálfa og allur vor líkhami vanmegnast, vér verdum børn

á nÿ, ósjálfbjarga og aññara hjálparþurf-
ar; hér á bætast einatt svefulansar nætur, vÿl og bjargar áhyggja, harmatølur, líkhams iasleiki og sjúkdómar, og hverr sæe talid allar þær eymdir, sem ellimnt opt fylgja, og skilja eckivid oss fyrr eñ í dandanum? loksins rotnar þetta í grøfiñi, nagast af ormum og verdur ad dupti; þetta er þad seinasta, sem vér þeckjum til mañlegs lífs hér á jordu. Noekud af þessu sorglega hefir margur af oss þegar reynt, en hverstr margt má ecki eñ fyrir oss liggja? máske nærsta nótt eda nærsti dagur hafi oss nockrar þessháttar lífsins eymdir fyrirbúnar; á hverjum helzt aldri sem vér erum, megum vér búast vid einhverjum á ókomna tímanum, en fyrir honum og því, sem oss þá mæta kann, fáum vér aldrej betur sjed, enn med því ad fela þér, vor Gud! og þinni nádngu umsjon á vald, alla vora komandi æfidaga; án þinnar adstodar og hughreystingar verdur oss lífsins mæda óttafull; med þínum styrk og fullvissunni, ad allt verdi þeim til gods, sem elska þig, verdur hún oss léttbær. Vyrdstú ad miskuna þig yfir oss auma, eptir mikilleika þinnar miskunar!

22. Hugvekja.

Gángid forsjálega, ecki eins og fávísir, heldur eins og vísir. (Eph. 5.)

Ad sérhverju qvøldi høfum vér yfirfarid litinn spøl vegferdar vorrar hér í heimi, og ferdumst nýan á sérhverjum morgni dags; því má oss vyrdast, sem oss med degi hverjum birtist ný verøld, í hverri vér ecki einúngis megum búast vid nýum freistíngum, heldur nýum skyldum, sem oss ber ad geyma. Fyrlframm er því rádlegast ad morgni hvers dags, ad þú, kristinn madurt sem vilt lifa forsjálega, skodir og yfirvegir í einrúmi sérhverja þá skyldu, sem þér á þeim degi ber ad framqvæma; vertú því aldrei áhyggjulaus og óvidbúinn á morgni hvers dags, ad taka forsjálega því, sem þér mæta kann í verøldinni, heldur gættu þess, hversu hættuleg hún má verda hjarta þínu, þegar þér varhygdarlausum mæta þær ginníngar, sem hún opt frambýdur. Nema Guds ótti vísi þér veg, nema Guds allstadar nálægd gleymist þér ecki, verdur þér villuhætt í heimsins tælandi glaumi og gjálífi; þess vegna ber þér ad morgni hvers dags, ádur enn

þú géfur þig útí heimsins hættulega soll, ad hugfesta skyldur þær, sem þér ber ætíd fyrir augum ad hafa, í ollum lífsins umsvifum. Lát þú náqvæma skodun náttúrunnar uidurskipunar, og yfirvegun gudlegrar stjórnunar, kénna þér ad þeckja Guds miklu eginlegleika; mundú til Guds óendanlegu alvitsku, sem gjörþeckir allar sínar sképnur, gjorvallar athafnir sérhverrar, og þeirra huldustu þánka; þetta á ad vekja hjá þér heilagann ótta fyrir hans hátign, sem varni þér ad ala syndugaþánka í hjarta þínu. Minnstú opt allstadar nálægdar þíns Guds, sem má vera þér yfrid huggunarrík, þegar þú undir eins minnist, ad Gud er þinn Fadir og verndari, hvar sem þú ert staddur; yfirvegadú í huga þínum hans óendanlegu gædsku, ad vor Gud er einber kjærleiki, og ad gjorvoll náttúran er full af hans gódgirni; ryfjadu upp fyrir þér dæmi uppá hans margfoldu og sérlegu vernd, frelsi úr háskasemdum, dæmi ótal óvæntra velgjorninga, sem þú hefir adnotid á umlidinni æfi þinni, af hans miskun; hugleid þú fávitsku manna og spillingu, sem vekt hjá þér undrun yfir Guds óþreytanlegu

Þolinmædi og lánglundargédi; láttú þér í hug koma afbrot þín til þess, ad ydr-ast þeirra af hjarta, en einkum og allra helzt, vyrdtú fyrir þér Jesú ómetanlega kjærleika: skodadú hans nidurlægíngu, ad gjörast manneskja; ad taka uppá sig vort hold og blód, og allann mannlegan veikleika; ad þola, vor vegna, allskonar vanvyrdu og þjáníngar, og loksins krossins bitra dauda. Hversu undrunar-verdur, hversu guddómlegur og óútmálanlegur er ecki þessi Jesú Krists kjærleiki! láttú þánka þína fylgja honum eptir í gégnum allt hans líf og allar hans písltir, til grafarinnar; set hann þér fyrir sjónir í hans uppriſu dýrd, og í hans hátignarfullu himnafor, en rendú þá undireins augunum til sjálfs þíns, og sjádú hversu breiskur og vanheilagur þú ert; þar af fær þu lært ad þeckja mikilleik guddómlegrar nádar þér til handa. Þegar vér æfum oss í þvílíkum þaunkum ad morgni dags, og gleymum ecki heldur því sama ad qvöldi, munum vér efalaust fá sigrad sérhverjar freistíngar, sem oss mæta; audveldara mun oss þá ad gæta vorrar skyldu, því kraptur Guds mun þá styrkja oss veika; þá munum

vér ad qvøldi fá gladst yfir velbrúkudum og farsællega endudum degi.

23. Hugvekja.

Þú ert mitt traust, Drottinn! Drottiñ! mín von í frá úngdómi mínum. (Psálm. 71.)

Séum ver sannfærdir um þad, ad gjørvallt ráð Guds er einúngis gædska og vísdómur, ætti eckert, sem mætir oss í heiminum ad abla oss lángvinnrar hrygdar; því skyldum vér þá mögla yfir stjórnum Guds, eda giøra oss sjálfa órólega med ónýtum sorgum? Engannveginn skulum vér qveina, þó ad vér fáum ecki allar vórar óskir uppfylltar, því hverr veit nema þær hefdi ordid oss til ógæfu einñar, ef veittust; visjungtr skulum vér því fela oss á vald Guds, hvers náð er óendanleg og æfvarandi; hversu luckusæla megum vér ecki álíta oss, ad sá almáttugi sjálfur verndar oss, vidheldur og forsorgar oss, og þó ad oss bæru nockrar mótlætíngar ad høndum, því skyldi þad abla oss hrygdar, fyrst þær úthlutast oss af vorum vísa og miskunsamasta Fødur? Sannarlega fáum vér eckert ríkara íhugunar efni, enn þad,

ad vér stondum undir umsjón og varakekt lifanda Guds; ef áftrikur fadir vill ecki gjora barni sinu mein, hversu sidur mun þad Gudi ætlandi, hverr, eins og fadirinn miskunar sig yfir sin born, eins miskunar Drottinn sig yfir þá, sem hann óttast. Í stjórnun heimsins finnum vér óteljandi kennimerki guddómlegrar speki, nádar og almættis, þvi skyldi þá sú adgætsla ecki hvetja oss til, med ánægdu hjarta, ad lypta vorum hjortum upp til þessa alvalda Herra, sem svo dásamlega stýrir ollu, og hefir svo nærgætna og náqvæma umsjón med lifi voru, og vakir ætid yfir oss. Allur ótti, allur qvidi má þvi hverfa oss, þegar vér hugleidum, ad Gud er oss nálægur; allteins á heimuglegustu stodum. Eg er, má sérhverr af oss þenkja, hér einmana, en Gud er og med mér; eg geng hér einsamall, en Gud leidir mig vegin; hvert sem eg tala, þenki eda þegi, sjer og þeckir Gud allar mínar hugreningar og allt hvad mér mætir. Verimér mæda nockur ad hondum, leita eg hennar úrræda hjá mínum Gudi. Njóti eg nockurra kissins ánægju-stunda, á eg ad þacka þær mínum himneska Velgjorara. Ut-

helli eg í einrúmi harmatárum, veit eg hann sjer og telur þau. Andvarpi eg í mínum einmanaskap og eymdum, er eg samt viss um, ad Gud minn sjer og heyrir mín andvörp. Sé eg í háska staddur, veit eg ad Gud er minn verndari. Megi eg sjá á bak øllum mínum bestu ástvinum á jørdunni, veit eg þó, ad Gud er og verdur til eilífdar minn besti og trúfastasti vinur; og loksins, þegar ad því kémur, ad eg skal yfirgéfa þenna heim og safnast til fedra minna, mun sá Gud, sem gjørdi mér svo margt og mikid gott í lífinu, verda mér eining nádugur Gud í dauda. Þegar vér nú í sálu vorri høfum grundvallada þessa trú og von til ens alvalda himins og jardar Skapara, megum vér hughraustir vera, hvad sem ad høndum ber. Ad sønnu vitum vér ecki hvad oss á næsta degi mæta muni, en þad vitum vér med vissu, ad allteins á þeim komandi, sem hinum aflidnu døgum vorra lífsstunda, munum vér reyna mørg merki Guds nádar. Mørg þúsund daga hefir margur vor lifad, og á sérhverjum þeirra høfum vér notid einhverrar nádar eda velgjørninga Guds; hvers skul-

um vér þá heldur vænta á þeim komandi tímum, enn nýrrar Guds nádar? Eptir því, sem vér reynt hofum híngad til þína trúføstu gædsku, o vor Gud og Fadir! vogum vér óqvídnir og øruggir ad fulltreysta henni hér eptir, og fela oss framvegis þér á vald. Byrdstú ad sjá fyrir rádi voru og øllum vorum lífskjørum, samqvæmt þínum náduga vilja, en géfdu oss ánægt hjarta med allt þad, er þín speki útskamtar oss; vér erum þess fulltrúa, ad þú, eptir ad voru reynslustandi hér í heimi er lokit, munir leida oss til eilífrar æru.

24. Hugvekja.

Vorir dagar eru skyndilegar burtflognir enn vefarans spóla, og eru svo hjáfarnir, ad þar var engin vidstada. (Jobs b. 7.)

Hversu hastarlega burtflýgur mannlegt líf! einn dagur er enn á ný, rétt eins og eitt augnablik, útlidinn; og þetta eru almenn kjør allra mannlegra daga, þeir renna á burtu, sem vatnsstraumur, í skyndingu; einn dagur víkur frá þeim komanda, og mánudurinn og árid flýtir sér hvert á eptir ødru, og

þessi umskipti munu vidvara, þángad til tímans straumur þverrar vid mót eilífdarinnar. Hversu lángt sem vera kann, uns svo almennileg umbreyting skédur, vid hvøn þessa heims bygglægar, er þó máské álík sérleg nálæg sérhverjum af oss; því þegar vér deyum, er vor tíd á enda, vorir dagar burtu flognir, og þá býdst ecki framar tækifæri til, ad odlast nád Guds og hans kjærleika, hafi þessa ecki fyrri leitad verid; vid endir þessa daudlega lífs, er bænar, ydrunar og vonartímar tíd útrunnin; á samq augnabliki, sem daudinn kallar oss, er sérhvers tilreidslu tíd oss eilíflega mist og á enda. Vor hérvistartími lídur á burt og styttist med jafnri ferd, sem daudinn nálægist oss framar med sérhverjum degi og sérhverri stundu, og vor dauda- og dóms-dagur verdur oss þannig med hverjum degi nálægari. Vor sídasti dagur er oss því brádlega uppruninn eda á enda, og hans lok skulu áqvarda vor eilífu kjor. Þetta eru hugleidingar þær, sem sérhvers dags endir alvarlega minnir oss á. Hversu mørg þúsund manna munu nú á þessum nætur tíma kallast fram fyrir Guds dóm-

stöl, og hvad þá? ef ad einhverr af oss á nóttu þessari verda ætti í þeirra tölu? Ef ad sú skélfandi rødd hljóma ætti fyrir mínum eyrum á nóttu þessari: gjørdu reikníngsskap þinnar rádsmennsku! O Gud! hversu ógnar mér þessi þánki? hvad mundi eg úr ráda ef ad svo skédi? æ! ad falla þér til fóta, miskunsamt Fadir! og bidja þig, fyrir Jesú forþénustu sakir, ad vera mér nádugur; ad bidja þig ecki ad minnast minna umlidnu, eyddu, og til einkis, eda illa, brúkudu daga; en máské daudinn yfirfalli mig svo voveiflega, ad eg fái ecki stundir til ad bidja, og fela þér mína sálu. Eg vil því nú þegar gjøra þad; þá bæn, sem eg vildi fyri þig frambera á mínum sídasta tíma, vil eg nú uppsenda til þín á þessari qvøldstundu: o minn Gud! æ! vertú mér, fyrir Jesú forþénustu sakir, nádugur, og fyrirgéf minna umlidnu daga afbrot. Kénndú mér þaa vísdóm, ad telja mína daga, og hugleida hversu fáir og ovíssir þeir eru, ad eg í tíma læri ad búast verduglega vid minni burtferdar-stundu. Brádum burtlída þeir dagar, mánudir og ár, sem eptir eru af mín-

um á qvardada skamt hér í lífi, uns eg má vidbúast ad flytja inn í endalausa eilífd; o, ad hún yrdi mér farsæl eilífd! Eilífi Gud! þú einn fær uppfyllt þessa mína ósk, þá mest árídandi allra minna óska. Hvert sem mín æfitíd verdur blíd eda stríd, má mig lítils varda, egi eg ad eins sæla eilífd í vændum. Hún skal þá kéña mér, ad blessa sérhverja mædustund, sem þín forsjón hér úthlutadt mér, til minna eilífu heilla, og ad líta med glødi yfir mína afliðnu æfidaga.

25. Hugvekja.

Kénn þú oss ad hugsa þad, vér hljótum ad deya, svo vér forsjálir verdum. (Ps. 90.)

Ef vér viljum æfa oss í heilsusámlegri umhugsun daudans, ádur eñ hañ ad ber, fiñum vér þad allavega umhverfis oss, sem oss má miña á hann, setja hann lifandi fyrir sjónir, og votta oss vorn daudlegleika. Hvers dags qvøld minnir oss á vora endalykt, og á hvers dags morgni megum vér segja vid sjálfa oss: vid lok þessa dags á eg eina dagferd færri eptir af minni vegferdar reisu í gégnum lífid; eg hlýt því, med tvøfaldri

ástundum, ad keppast eptir framförum í sönnum kristinndómi, þess heldur, sem vorra daga- og ára-tala styttist meir; og hvad tjá oss vor ódum burtlídandi ár annad, enn þann sannleika: manneskja! tíminn er stuttur, og burtflýgur í skyndíngu? Hvert sem vér rennum augum vorum á þetta forgengilegleikans skodunarpláts, finnum vér allavega umbreytíngar, óstödugleika og eydileggíngu; allt, já, eckert undantekid í gjörvallri náttúrunni, minnir oss á vora egin endalykt. Blödin á trjám og urtum, blómstrin á morkinni, vindurinn, sem þýtur oss um eyrun, skýin, sem hverfa svo ódum burt, reykurinn, sem vindurinn feykir, grasid, sem svo hastarlega visnar, og ótal adrir hlutir, er vér höfum fyrir augunum, sannfæra oss um vorn forgengilegleika, og allra jardneskra hluta stuttu tilveru. Vér fáum ecki minnst vors bústadar, án þess daudinn komi oss undireins í hug; fyrri enn vér hafa adrir búid á sama stad, sem nú eru daudir, og lengi mun þad ecki vara, ádur daudinn kallar oss hédan, til ad víkja fyri þeim, sem hér skulu byggja eptir oss; nær því allstadar má halda

ad vér gaungum hér yfir daudra bein, og hverr veit, hverſu nálægir þeir dauðir eru oſs, ſem vér af hjarta elſkuðum medan þeir lifdu? en hvert vorir ſofnudu medbrædur eru oſs nær eda fjær, vardar engu, þar hitt er víſt: ad dauðinn er oſs nálægur, já, enn þá nær, enn vér leidum oſs í grun. Máſké hulin veikindi hafi þegar feſt ſig í mínu blódi, ſem gétt útbrotiſt á þeſſari nóttu, og lagt mig brádum í grøfina. Máſké eg á næſtu ſtundu leggiſt ſjúkur eda jafnvel daudur. Ad þetta ſé ad ottaſt, gjøra óteljandi dæmi lǽklegt. Hvad fáum vér þá naudſynlegra gjørt, enn endurkaupa þá tíd, ſem vér enn þá egum eptir, medan vér enn þá njótum heilſu og fullra krapta? hvad er tilhlýdilegra, heldur enn ad hugſa til daudans, ſem fylgir oſs med ſérhverju fótmáli? hans tilhugſan má því og á ad blanda ſér í allar vorar lyſtiſemdir, og ecki víkja frá oſs, þegar vér gledjumſt med vorum áſtvinum. En þú, alvíſt Gud! þeckir vort hjarta, og veitſt hverſu veikt þad er til ad ſtrída gégn daudans ótta og ſkélfingu; þú veitſt, hverſu ógédfeldt oſs er ad hugſa til daudans; kéndu oſs því þann vísdóm, ad minnaſt hans

alvarlega, og gésdú oss náð til að æfa oss í dauðans nytsamlegu umþenkingum. Því umhugaðri, sem dauðinn verður oss, því fremur verður oss umhugað um vora sonnu farsæld; ecki er því að óttast, að dauðans hugleiðingar bitri oss lífið, eða olli þess óróseini, miklu heldur fá þær gjørt oss lífið sannarlega farsælt, með því að innræta oss það áform, að vera, hvenær sem dauðinn oss kallar, viðbúnir, glaðir og ánægðir að skiliast við þenna heim; verðum vér því skapi farnir, erum vér vissulega sælir, bæði um tíma og eilífð.

26. Hugvekja.

Gleðjið yður í Drottni alla tíma. (Phil. 4.)

Vér lifum í þeim heimi, sem vottar oss gæðsku Guðs og kjærleika í ótolulegum hlutum. Jørðina hefir hann prýdt með fjølda af margvíslegum gæðum. Hans vili er það ecki, að vér eyða skulum døgum vorum í sífelldri óánægju, eða neita sjálfum oss um, að njóta með gleði hans velgjørða; þess vegna hefir hann svo dásamlega lagað vor skilningarvit, að sála vor gleðst, þegar vér

smæckum, sjáum eda heyrum vissa hluti. Guds nádugi vilji er þad, ad vér lifa skulum hér á jørdunni svo ánægdir og rólegir, sem møgulegt er í þessu óróleikans landi; þó er þad audsætt, ad vér erum ecki til þess skapadir, æfinlega hér ad lifa; því þared þad land, sem vér byggjum, er ad álíta, sem gésta herbergi oss til handa, er þad ecki Skaparans tilgángur, ad hér sé vor eilífi samastadur; nej, heimur þessi á einúngis ad vera oss skóli, í hverjum vér læra egum vísdóm; reynslustadur, í hverjum oss ber ad búa oss verduglega undir eilífdina. Margar og mikilvægar eru því skyldur þær, hverra vér gæta egum á medan vér búum hér á jørdunni, bædi vid Gud, sjálfa oss og medbrædur vora; en óhófleg brúkun þessa lífs gæda, fær audveldlega hindrad oss frá ad æfa þessar skyldur, og sífeldar tvístrandi sorgir og áhyggja fyrir því jardneska, draga vort hjarta frá Gudi og eilífdinni, opt án vorrar vitundar. Hvad er því til ráda? hverttveggja — þad himneska og jardneska, þad eilífa og stundlega — ber fyrir augum ad hafa; vér egum ad nota oss og brúka réttilega þessa heims gædi, þad er: med hófsemi

og skynsamlega; vér megum gledja oss vid lífsins yndæli, en ætíd med hófi; vér megum færa oss í nyt allt þad góda, sem náttúran framreidir oss, en aldrei þess vegna gleyma vorri ædri og eilífu áqvørdun á himnum. Hversu farsæla mættum vér ecki meta oss, ef ad vér ætíd fylgdum þessari lífsreglu, og lærdum nú þegar ad dæma skynsamlegar enn híngad til, um þessa lífs gædi og lystisemdir. En — því midur — vér finnum hjarta vort eyn þá allt of fast bundid vid heiminn; vér finnum hversu mikid vald þetta jardneska hefir yfir oss; hversu torveldt, já, ómøgulegt þad er voru breiska og spillta hjarta, ad afneita heiminum, ad eyda hjá oss elsku til eins forgengilega, en festa í þess stad hjarta vort vid ædri og eilíf gædi. Því skyldum vér þá møgla á móti Gudi, þó hann svipti oss þeirri gledi, sem vér álítum mikilvæga lucku vorri, en sem hann sjer oss skadlega? eda þó hann svipti oss vorum kjærustu ástvinum, sem vér, máské, elskudum framar enn hann? ellegár: þótt hann svipti oss audæfum, sem vér, kannské, møttum framar enn bar og ofmjøg festum hjørtun vid? Vér breyttum miklu skynsamlegar, ef ad

vér méttum allt þetta forgengilega eptir þess sañä verdi; rólegri daga mundum vér njota, værum vér ecki of fast bundnir vid þetta jardneska; þolinmódari bærum vér ýmsins mótlæti, ef vér gættum þeirra oss heila afleidinga fyri vora soñu áqvördun, og miña mundum vér qvída daudanum, ef vér ecki hefdum ofmikid dálæti á enu jardneska. O Gud! kénndu oss ad meta heiminn eins og sañkristnum ber! nóg hefir hañ til af því, sem vakid fái ósk-ir vorar, en ætld er hañ ónógur til ad full-nægja þeim; nóg er hañ ríkur til ad gleðja oss, en of-fátækur ad gjøra oss hólpna. Vort fødurland er á himnum, vor vegur þangad liggur ígégnum heimiñ; hér leitum vér opt forgéfins heilla og ánægju, en þar munum vér hverrtveggja fullkomid fiña.

27. Hugvekja.

Gud er trúr, sem ecki lætur ydur freistast yfir megn fram. (1. Cor. 10.)

Svo er øllum jardneskum hlutum varid, ad þeir andveldlega fá tælt vort hjarta, til ad gleyma allri áhyggju fyrir því, sem oss er meira áríðandi; jafnvel saklausustu hlutir mega verda

háskalegir fyrir vora velferd, ef vér eckí brúkum þá med gætni og forsjálega. Þar ed vér opt høfum komist ad raun hér um, væri nú tími til ad þeckja vora veikleika, og gjørast varhygdarsamari í nautn og brúkun jardneskra hluta; en hversu fast er ecki hjarta vort enn þá bundid vid þad forgengilega? sérhverr dagurinn géfur oss þar um nýa raun. Lífsins áhyggja, audlégd og vellyst trubla oss á hverjum degi, en hvad mun loksins hér af leida oss til handa? efalaust þad, ad hvad sem oss ætti mest umhugad vera, gjørir framar enga verkun í hjarta voru, svo ad vér verdum tilfinníngarlausir vid dýrmætustu sannleika Guds orda, sem þó ættu ad hræra og betra oss; vér skélfumst vid eilífdarinnar umþenkíngu, sem þó ætti ad gledja oss; af því orsakast léttúd vors hjarta, og umhyggjuleysi fyri velferd vorrar sálar; af því leidir þad, ad vér hlífum oss vid ad taka uppá oss Jesú kross, afneita sjálfum oss og fylgja honum eptir; þess vegna verdur daudinn svo bitur, ad vér vitum hann eittsinn muni svipta oss ollu, sem vort hjarta hafdi svo miklar mætur á. Þessi qvoldtími er oss hentugur, til ad hugsa framm

ar, med eptirþánka, um þetta efni; vèr skulum því segja skilid vid heimsins tvístrandi glaum og soll, og renna þaunkum vorum til þess, sem oss mest árídur og vidvíkur vorri eilífu ágværdun. Vorn huga viljum vèr hefja til Guds á þessari stundu; hann skal nú einúngis vera mál og mid vorra óska, vors kjærleika og vorrar vonar. Setjum oss því lifandi fyrir sjónir, hvílík lucka þad er, sem vèr ádnjótum, ad vera Guds børn og hans, Sonar endurleystu; vor alvarlegasti ásetníngur veri nú sá, ad afhenda oss þèr á vald, Gud, allrar gædsku! og hverki láta lífsins gledi, nè lífsins breyngíngar snúa oss frá þèr framvegis; med þacklátu hjarta viljum vèr minnast þess, hversu dásamlega þín forsjón hefir leidt oss í lífinu allt híngad til, og hversu óútmálanlega mikla nád vèr egum ad þacka þèr frá þess fyrstu birjun, ecki síst í því, ad þá hefir látid oss óhegnda, er svo opt hofum misbrúkad þína elsku og brotid þín bodord. Vèr viljum og setja oss fyrir sjónir, þá miklu umbreytíngu, sem oss mæta mun vid daudans og eilífdariñar adkomu, og nú láta þá tilhugsun verda oss kreptuga upporfun til sannarlegs

Guds ótta; vér viljum drottna yfir vor-um gédshræríngum og fýsnum, svo þær leidi oss ecki afvega eda spilli vorri eilífu velferd; en þessi gódi ásetníngur fær þó ecki stodad oss, nema þú, vor Gud! sjálf-ur stjórnir voru hjarta og helgir vort á-form. Ef vér reidum oss á vorn stødug-leika, verdum vér audveldlega sigradir, þegar vér géfum oss út í heimsins soll átt þess ad miñast þín; en ef þín hjálp styrk-ir oss, verdur oss uñt ad fordast hans tál-snorur, og lærum undir eins minna ad meta heimsins heill, en képpast af alvøru eptir þeirri eilífu á himnum.

28. Hugvekja.

Verid ecki áhyggju fyrir morgundeginum — hverjum degi nægir sín þjáníng.

Mikid af þeirri áhyggju og sorgum, sem olla oss órósemi í lífinu, leid-ir af því, ad vér hugsum med ángist og qvída til ókominna daga, sem vér gjør-um oss í grun, ad oss muni ørdugri verda enn þeir nálægu. Tídum verjum vér øllum sálargáfum vorum til ad leita upp dæmi sorglegra tilfella, og greñslumst eptir einhverju því hrygdarefni, sem vér

óttumst, ad hér eptir megi mæta oss. Hversu rólegir mundum vér ecki lifa, ef vér bærum ecki áhyggju nema fyrir því nálæga, en fælum Guds alvísu stjórnun á vald allt hid ókomna? ef ad vér brúkudum oss til huggunar í sérhverjum tilfellum lífsins, oll þau dásamlegu merki, sem vér híngad til reynt hofum um Guds forsjón; en voru hjarta er svo varid, ad þad ollu framar eykur sér óþarfa órósemi, áhyggju og forgir. Oss til blygdunar megum vér játa þad, ad vér hofum eydt morgum tíma vors lífs til þvílíkra vþlsamra umþenkinga; þegar vér vöknudum ad morgni dags, vakinadi undir eins vor sorglega áhyggja fyrir því, sem oss mæta mundi þann dag, og hinn fyrsti þánki, sem oss rann í hug um morguninn, var gyldi fyrir þess dags mædu, þared þó þacklæti til Guds, fyrir rólega næturværd og vardveitsla frá allskyns háskasemdum, átti ollu framar ad fylla vort hjarta. Hvernig mun oss vegna í dag eda á morgun? spyrjum vér opt sjálfa oss; vid hverjum óhappa tilfellum munum vér nú ega ad búast? hverskyns sótt eda sjúkdómur mun leggja oss, þá minnst vonum varir, í rúmid?

hvert mun verda vort bana-efni? hvert vor daudadagi? mun voveiflegt tilfelli enda vora daga? munum vér þurfa ad qvída sérlegum stísatilfellum, óhamíngju eda eigna tjóni? Med hvílíkum grillum qveljum vér opt sjálfa oss ad þarfarlausu, voknum ad morgni med áhyggju sorgum, og leggjumst med þeim sömu til svefns ad qvøldi. O! vér fávísir! hví skopum vér oss svo margt þúngt óþarft? svo mikla mædu til einkis? hví aukum oss vol med óþarfa áhyggju fyrir ókomnum tíma, þegar vér gétum notid ánægju? mun-þá ecki sá Gud, er svo føðurlega hefir annast oss híngad til, og annast oss enn í dag, géta sjed fyrir oss á komandi tímunum? mun honum ordugt veita ad snúa þeirri ógæfu, sem vér qvídum fyrir, oss í hag? hættu, sála mín! segi hví sérhverr vid sjálfann sig; hættu ad styggja þinn Gud, med ángist og qvída fyrir komandi tilfellum lífsins, sem gjøra þig svo óróalega; leitastu vid ad burthrinda allri efasemd, sem vantrúin ein vekur hjá þér; bíd Guds rádstøfunar í kyrrdum; gjørdu þér ecki lífid, med hvílíkri adferd, mædusamara enn ber; þá sönn hugar rósemi máttu ætíd finna í ørnggu trúnadartrausti

til Skapara þíns, sem er þinn, fyri Krist, fridþægdi Fadir; frá hönum máttú ætíd vænta ens besta og þess, sem þér er hollast; segdú því hughraustur: vel og dásamlega mun efalaust minn Gud leida mig hér eptir, sem híngad til; ef sérhverr dagur míns lífs hefir gefid mér óræk merki hans fødur ástar, mun eg líka á mínum ókomnu døgum sannfærast um hans nád; eg veit á hvern eg trúi! hann er minn Gud og Fadir, minn verndari og velgjørari; í hans høndum eru øll mín kjør og allt, sem mér mætir; allt fel eg þad hönum á vald; fús vil eg leggja mig undir sérhvad, sem hann mér úthlutar. Komi mér því ad høndum lán eda ólán, líf eda daudi, allt verdur mér þad hollt og blessad, eptir forsjón míns góda Guds.

29. Hugvekja.

Hjartkjærann hefi eg þig, Drottinn! minn styrkleiki. (Psálm. 18)

Hefdi Guds gædska ecki hagad því svo, ad vinátta og mannkjærleiki finduzt manna á milli í heiminum, til ad gjøra sambúdir þeirra ánægjusamar, væri verøld þessi lángtum sorglegri, enn hún

nú er, og engannveginn í henni unandi; en án Guds má jafnvel ástúdlegasta vinátta ecki veita oss neina sanna gledi né ánægju; sé hann vor. vinur, erum vér í øllu tilliti farsælir; hjá honum finnum vér þá huggun, hjálp og adstod þegar oss áliggur, sem vanmáttur vina vorra aldrei fær oss veitta, og enn ástúdlegri kjærleika, enn vér vænta megum af besta ástvini. Af Gudi megum vér vænta oss huggunar og athvarfs í sérhverju lífsins andstreymi, sem oss mæta kann; hann er vor styrkleiki, vort slot, vort hellubjarg, vor Gud og hjálpari í allri neyd; vinskap hans og kjærleika fáum vér best reyndann og þecktañ, sem vér í neyd eda vandrædum staddir; þá fáum vér fyrst matid rétt hans elsku, og hversu øblugur hjálpari hann er; þegar allir vorir vinir bregdast oss, mun hañ æ reynast vor trúfastasti ástvinur; þegar enginn vina vorra fær oss hjálpad, hversu fegnir sem þeir vildu, vitum vér ad hans almáttuga hønd, kann øllu um ad breyta. Vegleiddir af þessum himneska vini, þorum vér óhultir ad gánga úti sérhverja heimsins háskasemd; undir hans handleidslu høfum vér eckert ad ótt-

ast; honum á vald þorum vér ad fela allar vorar áliggjandi naudsynjar, fullvissir um, ad hann minnist þeirra. Þó allir vorir jardnesku vinir sífellt umkríngdu og önnudust oss, værum vér litlu nær hjá því, sem undir varatekt vors almáttuga vinar; o! hversu þreyngjandi erum vér ecki ætíd til hennar! Æ! þú ástúdlegasti vinur! vor Gud og fyrir Jesúm forlíkadi Fadir! vyrdstú ad gefa oss skepnum þínum enn þá ný vitni þinnar vináttu og kjærleika. Á þúsund afvegi er oss hætt víd ad villast, sem leida kunna oss til töpunar; vyrdstú ad vera vor leidtogi í gégnum þessa heims háskssemdir, og þegar vér villumst, ad rétta oss þína hjálparhönd ádur en forgaungum. Þú þeckir grant, ad vér erum fávísar og breiskar manneskjur, sem ecki vitum fótum vorum forrád; vertú því vor rádgjafi. Þú þeckir vandrædin, sem mæta oss í lífinu, og vér sjáum ómögulegt úr ad greida, æ! frelsa þú oss frá þeim! Þínum kjærleika fulltreystum vér til þess, sem engin manna fær oss veitt, en einkum sannfærast um þína elsku, þegar vér deyum, því þá liggur oss mest á henni. Þegar ættíngjar og vinir vorir standa harm-

andi vid vera banasæng, og fá oss eckert lidsinnt, lát oss þá finna þína huggun og hjálp, og reyna: ad þó vort líf og sál vanmegnist, ertú einn vort hjartans traust og athvarf eilíflega; en á medan þín forsjón skamtar oss hér æfinnar skeid, vyrdstu ad leida oss, med ástríkri fódurhendi, í lífinu, og kénn oss ad elska medbrædur vora, eins og þú elskar oss, þángad til þú innleidir oss í þau ástúdlegu kjærleikans hýbýli, hvar innbyrdis elska á medal þinna útvoldu, mun gjora oss þeirra sambúd eilíflega yndislega.

30. Hugvekja.

Elska skaltú náúnga þinn sem sjálfann þig.

Allir vitum vér, ad þad var einka erindi vors Endurlausnara í heiminn, ad gjora syndugа menn sáluhólpna. Med sinni saklausu pínu og dauda, hefir hann fyrir vorar syndir ad fullu bætt; med sinum dýrmæta lærdómi hefir hann kénnt oss Guds vilja til velferdar vorrar; bædi med sinni kénningu og sinu eptirdæmi hefir hann vísad oss þann rétta veg, sem vér gánga egum í lífinu, med óþreytan-

legri ástundun í dygdanna framförum. En eins og vor Endurlausnari, framar öllu, hefir oss upphvatt, sem hans sanna tilbidjendur, til ad elska medbrædur vora, ad andsýna vora trú med sönnum kjærleiks verkum, svo hefir hann og sjálfur gefid oss hid minnisstædasta kjærleikans dæmi. Af elsku til manna gekk hann fús undir allar lífsins mædur og ördugleika; af elsku til mannanna leid hann hatur, ofsóknir og umsátur óvina sinna; af elsku til manna þoldi hann þær bitrustu píslir, og loksins þann háduglegasta dauda. Engu sídur vottadi hann í umgengni sinni hér á jördunni, sitt kjærleiksfulla hjartalag vid alla, sem eins í líkamlegum naudum staddir vóru og leitudu hans hjálpar; med fúsu og viljugu hjarta lét hann sér umhugadar eymdir þeirra; hann gékk um kríng, gjördi gott og græddi alla, sem af þúngum sjúkdómum vóru undirokadir. Þó vér fáum nú aldrei nád fotsporum þessa vors himneska Forgaungumanns, er þad samt skylda vor, ad keppast eptir ad vera eins sinnadir og Jesús Kristur var, og ad líkjast honum svo sem oss fremst audid er; því hann hefir oss dæmi eptirlátid, ad vér skyldum

fylgja hans fotsporum; en i hverju gétur oss auduunara ordid ad likjast honum enn i kjærleiksfullu hjartalagi, og góðgjørdasemi vid þurfandi og naudstadda brædur vora, og þad þvi framar, sem lærdómur vors Endurlausnara upphvetur oss, hverki bædi yduglegar né alvarlegar til annarar dygdar enn kjærleikans, og hefir þarhjá sérllagi heitid vorum kjærleiksverkum dýrmætustu umbun. Þú saññ kristni! sem lætur þér annt um, ad feta i fótspor þins Frelsara, lærdú af honum þessa tvøfoldu reglu i æfingu kjærleiksverka þinna: vertú ætid reidubúinn til hjálpar þurfamañinum, eptir efnum, og þad af fúsu hjarta. Miñstú ætid, þegar hiñ naudstaddi leitar þiñar hjálpar, ad nú géfist þér tækifæri ad líkjast þinum Jesú; miñstú þá, hversu fús hañ var til hjálpar þeim, sem hans leitudu; miñstú, ad þú átt med hreinskilnum kjærleiksverkum þinum ad votta elskuna til Guds og Jesú; láttú þér i hug koma, ad sá sami Gud skapadi rikann og fátækañ, og ad þú, sem hefir efni til ad hjálpa vesælinginum, áttir ecki meira skilid af Skaparanum eñ hañ; láttú þér

þá þykja, sem þurfamadurinn hafi krøfu Guds til þín um þá adstod, er þú mátt honum veita; drestí þig efni honum til bjargar, þá leitadu honum hjálpar hjá ødrum efnugri; fáir þú ecki med ødru bætt úr bøli hans, þá láttu honum þó í ljósi medaumkun og holl ráð, sem þú álítur best henta hans høgum, svo hann fjái med hvílíkri ást og alúd þú vildir honum til hjálpar koma. Varastu ad hrella hann med þeiskyrdum eda brixlum, því Gud er forsvar ens fróma fátæka, sem sjer þitt hjartalag og dæmir þig eptir því. En ef þú, kristni madur! vilt komast sem næst dæmi þíns Frelsara, þá láttu þér ecki nægja ad hjálpa naudstøddum, sem leita þín, heldur leita þeirra sjálfur; máské þinn þurfandi brodir blygdist vid ad birta þér eymd sína, og einhverjar orsakir aptri honum frá umqvørtun, svo ad hann eingungis í leyndum frambeiri sín harmaqvein fyri Gud, og beidist hans hjálpar; en þegar þú, øllum óvitandi, adstodar þvílíka naudstadda; þegar þú í leyndum afþurkar þessara heimuglegu tár; þegar þú leitast vid ad endurhressa kramid og sorgmædt hjarta, þá máttu heita verdugt verkfæri í hendi Guds, til hjálpar

hans naudsieddu vesælingum, og þó eckert mañlegt auga hafi sjed þín huldu kjærleiks verk, og sért obecktur af þeim, er þú létst þau íkje, máttu þó gledja þig vid þá umbun, sem Jesús hefir þér heitid, sem meira er verd eñ maña þackir eda fánýtur lofstýr, þegar hañ á alls holds upprisu degi mun útþýta þér heñi med þessum ordum: húngradur var eg, og þú mettadir mig; þyrstur var eg, og þú gafst mér ad drecka; nakiñ var eg, og þú klæddir mig; í myrkrastofu var eg, og þú vitjadir mín. Hvad þú gjordir einum af þessum miñstu, þad gjördir þú mér; gack nú iñ í fögnud þíns Herra!

31. Hugvekja.

Hverr hefir þeckt siñi Drottins? eda, hverr hefir verid hans rádgjafi? (Róm. 11.)

Því grángæfilegar sem vér skodum vort líf, því starlegar sem vér yfirvegum jafnvel þau smásmugleguſtu tilfelli, sem oss mæta, því undrunarverdari má oss sýnast guddómlegrar forsjónar stjórnun, og vor vegleidsla í lífinu. Satt er þad, ad vér skamsýnar manneskjur, vitum eckert fyrifram hvad oss bera

muni ad høndum, eda um hverja lífsins gledi- eda sorgar-vegu Gudi þocknast muni ad leida oss; en allteins fyri þad, ad þetta er oss hulid megum vér prísa vísdóm hans og gædsku. Mundi þad ecki miklu framar spilla enn bæta rád vort, ef ad vér vissum jafnan fyrirfram hvad oss ætti ad mæta? hversu óþolinmódir myndum vér þá ecki bída þeirrar luccu, sem vér vissum oss í vændum? mundi oss þá ecki miklu minna til heñar fiñast, þegar vér loksins hrepptum haña? Svo færi þad og, ef vér fyrifram þecktum óhamíngju eda ólánstilfelli, sem fyrir oss lægi; med ángist og qvída sæum vér þad daglega nálgast oss, og þessi órósemi mundi, ecki ad eins svipta oss allri gledi af þeirri hagsæld, sem vér nú adnjótum, heldur gjøra oss fyrisjed ókomid ófall ad lángvinnu og meira mótlæti. Lofadur veri þá Gud! sem hvert um sig hulid hefir fyrir augum vorum. En þarámót, ef vér gætum þess, sem nú þegar er vid oss framkomid, og lítum til þess umlidna, hversu ljósir verda oss þá ecki vegir vors Guds? vér sjáum þá berlega hversu hagur vor og lífskjør stjórnudust opt og tídum þvert á móti því, sem

vér stofnudum til, og því, sem bædi vinir og óvinir tilstudludu. Já! þegar vér grant førum ad skygnast eptir þeim litilvægu orsøkum, sem umbreyttu voru ástandi eda áformi, án þess vér gættum þar ad, leidumst vér eptirá til sannfæringar um, ad gudleg forsjón hafi haft sína hønd þar í ofs til ens besta. Á þessu mun hverr einn fá berlega þreifad, sem med nákvæmri adgætslu yfirvegar sitt umlidna líf, og þad honum mætt hefir á lífsleidinni. Mun ecki, til dæmis, margur af oss sjed hafa eitthvert ólán eda óheill sveyma yfir høfdi sér, sem annadhvert óvinir vorir, eda sjálfra vor óframsýni, eda jafnvel yfirsjón, vóru olladi, en um leid óttast og qvidid fyrir henni, og þá í brád engin úrrædi sjed, til ad komast hjá henni? En óvænt, máské eitthvert litilsjørlegt tilfelli, sem engin gaf gaum ad, mætti opt, af hverju leiddi, ad ógæfa sú eda hætta, sem vér meintum oss óumflýanlega, og hverri vér svo ákaft qvidum, hvarf á burt, en vér óvænt urdum frelsadir. Hverju vildum vér nú tileinka þetta, nema gudlegrar forsjónar stjórnun, sem lét þá litilvægu orsøk ad bera, á þeim stad og tíma,

og undir þeim kríngumstædum, ad hún hafa kynni svo heilnæma verkun oss til heilla? Svo margfaldar háskasemdir, sem oss umkríngja í lífinu, hverjar vér allfærstar þeckjum fyrifram, svo áþreifanleg er oss óslaldan eptirá forsjonarhönd vors Guds, sem frelsadi oss opt, fyrr enn vér vissum, af þeim háska, í hverjum vér vórum staddir. Vidlík afskipti hans finnum vér, þegar vér gætum þess, af sérhverjum högum vors lífs, og ad hann æ sjer betur fyrir oss, eñ vér sjálfir höfdum vit á; stundum qvidum vér einhverju eptirvæntu tilfelli, sem vér álitum oss óhamíngju efni, og gjördum allt vort til ad fá því afstýrt, en vorir vidburdir urdu til forgéfins, tilfellid hitti oss, en í stadiñ fyrir ad olla oss ógæfu, sem vér qvídum fyrir, vard þad oss til heilla; stundum kepptumst vér af öllu megni eptir einhverju því, sem vér álltum heill vora undirkomna ad ödlast, en allir vorir atburdir brugdust, og eptirá lærdum vér ad þeckja, ad heill vor var ad hreppa þad ecki, er vér helzt girntumst. Já! hversu sárlega qveinudum vér ecki allopt yfir einhverri mædu, sem oss ad höndum bar, en þessi sama mæda

vard opt medal til vorrar lucku og aledt, sídarmeir. Sárt harmadi Jakob Sonar missirinn, en missir þessi vard þó orsøk til Jóseph's heldurs í Egyptalandi, hvar hann forsorgadi sitt gjörvalla fødurhús. Dásamlegir eru því þeir vegir, alvísi Gud! sem þú leidir oss á í gégnum lífid, allir eru þeir miskunn og sannleiki; leid oss því eptir þínu vísdóms rádi, og medtak oss loksins til æru!

32. Hugvekja.

Allri ydar áhyggju varpid uppá Gud, hann ber umhyggju fyrir ydur.

Ecki er þad einúngis sú ædsta heill vor í þessu lífi, ad mega med øruggu trausti fela oss Gudi, og varpa uppá hann allri vorri áhyggju, heldur er oss þad aldúngis ómissandi í þessum óstødugu heimi, ad trúa almáttugum Gudi fyrir oss og øllu voru rádi; því hversu litlu orkar vort veika megn af sjálfs dádum til eflíngar vorri farsæld? Þad, sem vér sækjum ákafast eptir, gengur oss úr greipum allopt jafnskjótt, sem vér náum því, og þó vér á stundum odlumst þad vér eptir sækjum, verdur þad eins

opt ad minnstri heill, hverju vér mest treystum; svo veikir eru vitsmunir vorir og kraptar. En samt ber oss ecki ad vera afskiptalausum um vora tímanlegu velferd, og vænta alls af forsjón Guds, án þess sjálfir ad leggja þad fram sem í voru valdi stendur, til hennar eblíngar. Skaparinn hefir inplantad sálu vorri laungun eptir farsæld og ánægju, skynsemi og frjálsrædi hefir hann þar til géfid oss, ad vér eptir þeirra rádi og tilvísun velja skyldum þau medöl, sem best mættu þéna til hennar eblíngar. Þad er oss þess vegna ecki einúngis leyfilegt, ad képpast eptir velgengni med øllum leyfilegum atburdum, heldur er þad skylda vor, og mótstrídir engannveginn því bodi, sem býdur oss ad varpa allri vorri áhyggju uppá Gud; því ad vænta hjálpar af forsjón Guds, þegar vér sjálfir afrækjum þau medøl, sem skynsemin býdur sérhverjum heilvita ad brúka sér til góds, er ógrundad traust, og hefir eckert fyrirheit. En jafnvel þó vér þannig séum skuldbundnir ad leita luckuvorrar, verdum vér æ þess ad gæta, hversu oss er villuhætt, svo vér þess vegna fáum ecki med vissu sagt um neitt stundlegt,

hvers vér óskum oss, að það sé fortaks-laust nauðsynlegt til vorra heilla; því, hversu skammsýnir erum vér um bilting-u og afleiðingu ókominna tíma, sem í svip breyta mega öllu hlutanna ástandi? Reynslan sannar svo opt, að það, sem vér eptir bestu vitsmunum, meinum oss í dag gott og gagnlegt, verður oss á morgun að óheill, og þá lærum vér fyrst að þeckja vora skammsýni; já, vér finnum ósjaldan hversu ónógir vér erum sjálfum oss, til að sjá og ráða fyrir óvæntum til-fellum, sem miða til heilla vorra eða ó-heilla; og hvað ætti þá heldur, en þessi egin reynsla, að fá oss leidda til að varpa uppá Guð allri áhyggju vorri, en keppast ætíð, þó með varúð, eptir jarðneskri luckn, en þótt hún vyrðast mætti girnt-leg, og aldrei með óleyfilegum meðölum, heldur fela á hans vald, er öllu stjórnar, og einn þeckir allt útfall vorra leyfilegu atburða, og treysta því, hann ber um-hyggju fyrir oss, hann þeckir og grant hvað oss, sem lítum optastnær einúngis á það nálæga, best hagar; hann skortir ecki heldur vilja og mátt til að efla vor-ar heillir. Hversu fúsa má þá ecki þessi trú til Guðs gjöra oss, til að varpa all-

vi vorri áhyggju uppá hann, og fela í hans vald oll vor efni, hvert sem oss gengur ad óskum og atburdir vorir heppnast eda ecki; og hver lífsregla ætti þá helldur ad vera oss hugfastari enn þessi: Fortakslaust vil eg ecki óska mér þess, sem mér er kiærast, ecki vil eg telja mig ófælli fyrir Gud, þó eg ecki fái ætíd minn vilja; aldrei skal eg mogla á móti minum Gudi, þo hans rádstafan á hogum mínum og tilfellum, verdi ødruvísi enn eg kaus og óskadi mér; eg veit hann er minn vísi og allrabesti Fadir, og ad eg er hans barn; síst ber mér vid hann ad áskorda, hvernin hann ebla skuli heill mína; því víss er eg um hans mátt og vilja til þess; þar uppá voga eg ad reida mig í lífi og dauda. Anægdur skal eg því vera med hvad helzt hann lætur vid mig framkoma. Þessum vorum almáttuga og besta Fodur einum, verdum vér í daudanum ad trúa fyrir eilífri velferd vorrar sálar, og því skyldum vér þá ecki allteins trúa honum fyrir lífi voru og þess=naudsynjum? Vér skulum því óhultir varpa uppá hann allri áhyggju, þar hann vissulega ber umhyggju fyrir oss.

33. Hugvekja.

Pad er eilíft líf, ad þeir þeckí þig einn sannann Gud, og þann þú sendir, Jesúm Krist.

Sú mesta heill vor dandlegra manna hér á jørdu, er vissulega þessi: ad þeckia Gud réttilega; en ef vér ná vil-jum þessari þeckingu oss til sannra nota í lífinu og oss til sáluhjálpar, þá ber oss ad leita hennar þannig og med þeim med-ølum, sem þar til eru líklegust, eru þau fyrst: vdugleg umgengni med Gudi í gudrækilegri og trúadri bæn, vid hverja vor sála kemst, svo ad segja, í nágrænna sameiningu vid þann ósýnilega og al-máttuga Gud; því hvert heldur. sá sannkristni, í naud eda háska staddur framber sínar andvarpanir og harma-tølur fyrir sínum himneska Fødur, ellegar med hrærdu hjarta færir honum lofgjørd sína og þacklæti, fyrir þáda velgjørn-ínga, og hans dásamlegu vegleidslu í lífinu, nema þó gjørvallir hjartans þánk-ar hans bidjandi sálar stadar hjá Gudi, sem hún setur sér fyrir sjónir, eins og hann nálægur væri, og sem hann, er þecki sérhvern sinn hjartans þánka, viti alla sína þørf og áliggjandi naudsyn,

og sé líkaſſærid fús til ad hjálpa úr sér hverri neyd. Vid Gud ſinn talar þeſsi bidjandi kriſtni, med ſañri, frómri hjartans einfeldni og øruggri trú, ſem gott barn talar vid dygdaríkann fødur; hañ vyrdir fyrir sér óteljanlega velgjørninga ſíns Guds, ſem hann byggur, áſamt ſvo mørgum ødrum medbrædrum ſínum, og gledur ſig af því, ad vita ſem fleirſta verda þeirra adnjótandi, ſvo ad ſem fleirſtir megi vid þá uppørfaſt til ad elſka og vegſamá áſamt sér, þann miſkunarríka mannaña velgjørara, ſem hann veit ad hefir nógann vilja og mátt, til ad útbýta ſvo margvíslegri bleſſun sérhverjum, er honum beſt hagar. Af þvílíkri ydugleg umgengni vid Gud í bæniñi, lærum vér og ad þeckja hañ rétt, oſs til ſannra nota; vér fáum þá ſjálfir ad reyna, ad øll góð og øll fullkomin gjøf kémur frá honum, og ad hañ hefir fødurlega medaumkun med ſínum naudſtøddu børnum. Hans miſkunarríki kærleiki og vísdómsfulla forſjón, verdur oſs því tilbeidſlnverdari, ſem vér betur komumſt ad raun um þad, hverſu dáſamlega hañ ſtjórnar vorum lífstilfellum, og hverſu nákvæmlega hañ lætur sér umhugadar

vorar þarfir; en þó náum vér eñ þá fullkomnari þeckíngu á Gudi,, þegar vér venjum oss til, ad setja oruggt trúnadartraust til hans nádar. Ad þeckja Gud og eginlegleika hans einúngis eptir því, sem vor maũlega skynsemi fær imindad sér þá, verdur oss samt fyrst huggunarríkt, eptir þeirri ávísun, sem Jesús, syndaranna Forlíkunarmadur, hefir sjálfur géfid oss, því hann hefir keñt oss ad þeckja hañ, sem vorn forlíkada Fodur, sem hañ, sem ætíd er fús og reidubúinn til ad fyrirgéfa oss vor afbrot, þegar vér ydrumst þeirra af hjarta, og snúum oss til hans; því meirt og fleiri sem vér þeckjum vorar syndir, því framar sañfærumst vér um miskun vors Guds, sem vill samt taka oss svo brotlega til nádar, og þar af leidir þad náttúrlega, ad vor kjærleiki til hans verdur því heitari, sem vér þeckjum betur ad oss er meira uppgéfid; því framar kappkostum vér og framvegis ad framgánga med óflekkadri samvitsku, svo sem fyrir hans alskygna augliti, og þetta samvitsku-vidqvæmia fremferdi er, auk þessa, eñ þá nýtt medal til ad læra betur ad þeckja Gud. Þessi vor samvitska, sem er vottur alls þess, er vér adhofumst, á sífellt

yfir því ad vaka og gæta þess, sem Gudi er þócknanlegt; þar af vitum vér, segir Gudspjallamadurinn Jóhannes, ad vér þeckjum hann, ef vér höldum hans bodord; hverr sem segir: eg þecki hann, og heldur ecki hans bodord, sá er lygari, og enginn sannleiki er í honum. Þegar sú innilega laungun eptir ad þócknast Gudi, stjórnar gjörvöllum athöfnum vors lífs og vorri hugarfari, þá heitir þad fyrst, ad vér þeckjum Gud rétt, oss til sanna nota, því þá verdur sú þecking oss til sálargagns bædi hér í tímanum og sídan í eilífdinni. Þar, ó vor Gud! munum vér enn fremur sannfærast um: ad þad er eilíft líf, ad þeir þecki þig einann sannan Gud, og þann þú sendir, Jesúm Krist.

34. Hugvekja.

Oss lángar med sjálfum oss eptir óskabarna-réttinum, og vér væntum eptir lausn vors líkhama. (Róm. 8.)

Sérhverr, sem vyrdir fyri sér med nákvæmri athygli ásigkomulag mannlegs lífs, má játa sanna afmálun þá er Móses gaf fordum: þegar lífid er sem kostulegast, er þad mæda og erfidi; því

hvert er sá daudlegi, hvern stødugt telja
snegi frían frá allri lifsins mædu, hvert
sem hañ á ad sér mikid eda litid? aldrei
er hér í heimi ad stóla uppá stødugа lucku,
hennar hverfula hjól snýst svo ódt um
kring, ad ecki má auga á festa. Sá sem
í dag heldur sig óhultann hvíla í luckuñ-
ar skauti, má opt að næsta dags morgni
siña sig umvafiñ eymdum; og þó menn
héldu sig óhulta fyrir þvílíkum luckuñar
biltíngum, má þó jafnan gvída, ad dand-
añ, sem engiñ fær umflúid, muni adbera
þegar miñst varir, og ad hañ gjøri snøgg-
añ enda á lífinu og allri þeirri ánægju,
sem meñ njóta hér af svipulum heims-
gædum. Eñ hvad er þá til, sem gjørt
fái oss líf þetta æskilegt? má ecki um þad
og allt stundlegt segja med Salomoni:
ad þad mætti litilsverdt heita, ef ad
vér ættum oss enga ædri, enga stødugri
lucku í vændum, heldur eñ þá, sem oss er
kostur géfiñ á ad njóta af fallvøltum
munum þessa heims; og ætti vor tilveru-
tíd med øllu þrotin vera, ad endudum
þessum fáu, en opt mædusømu, hérvist-
ar-døgum; vér mættum þá vesælastir
heita allra Guds sképna, eptir Postul-

ans atqvædi, ef ad vér vona ættum á Gud einúngis fyrir þetta skamvinna líf. Ad sönn hafa nockrir fornallda Spekíngar mörg líkleg rök til þess leidt, ad sálin eckí deya mundi þó líkhaminn dæi, en enga almennilegi áreidanlega og fullvissa ástædu hafa þeir þar um talid. En lofadur vert Gud! sem um þetta mikilvæga efni hefir géfid oss, til gledi vorum ódaudlegu sálum, skírari fullvissu, en mannleg skynsemi féck ádur uppgötvad; Jesús Kristur, heimsins mikla ljós, sem af Gudi var í heiminn sendur til ad upplýsa alla menn, hefir lífid og ódaudlegleikann í ljós leidt. Hann hefir opnad oss sjónir á því, sem hulid var daudlegra manna augum; lærdómur hans sannfærir oss þar um, ad þetta líf sé einúngis ad álíta, sem byrjun edá undirbúníng vors eginlega lífs, eins og vor barndóms alldur, á hverjum vér búast egum undir miklu dýrmætara líf, sem tekur þar vid, er þetta þrýtur, en sem þadan af skuli engan enda taka. Þessi lærdómur kénnir oss, ad sála vor, sem ódaudleg vera, egi fyrir höndum ad flytjast inní endalausa eilífd, en líkhaminn endurlífgadur, af gröfinni á sídan upprisinn, sálunni á ný sameinadur, ad taka eilífa

hlutdeild í þeim kjörum, sem sáluñi eru veitt. Tveñslags ástand hefir þessi sami Jesú lærdómur opinberad oss, ad öllum daudlegum sé fyribúid í þessari eilífd, seni sérhverjum áqvardast skuli, eptir því, sem hverr einn hafdi sig undir hana búid, á medan hañ lifdi hér í heimi, því ómetanlega farsæld egi þeir í vændum, sem med þolinmædi stundad höfdu í gódum verkum, ad gjöra sig heñar verduga, en hörmúng og hrellíngar muni þeirra hlutfall verda, sem illa breyttu. Um eilífdarinnar farsæld, sem útvöldum fyribúin sé, hefir Jesú lærdómur gefid oss skíra undirvísun og gledilega afmálun, sem nægja mä oss til uppörfunar kappsamlega ad ástunda, ad gjöra oss heñar verduga, sömuleidis oss til huggunar á lífsins mædudögum, en eiña helzt vid adkomu daudans; því ecki einúngis hefir vors Endurlausnara lærdómur opinberad oss þess sæla lífs ásigkomulag, sem bídur dygdugra manna, heldur og kénnt oss, hvernig vér hér í lífi ættum ad búa oss svo verduglega undir þad, ad vér mættum þess njótandi verda, med því trúlega ad breyta eptir lífsreglum þeim, er hann

fyrilagt shefir sérhverjum kristnum, sem sáluhólpinn vilji verda. Hañ krefur því, ad vér venjum oss af löstum, spornum vid sérhverri syndugri tilhneigíngu, hreinsum oss af øllum holdsins og andans saurugleika, en leggjum alla alúd á framfarir í rádvendni og dygdum, svo vér sáum gjørt vora útvalníngu vissa. Reynslan hefir kéñt oss ad þeckja þessa stutta lifs fallvalta hégóma og forgéngilegleika, en gudleg opinberun eilífdarinnar endalausu farsæld, og því skyldum vér þá ecki láta oss annt um ad ødlast hana, og heldur kjósa ad fara á mis vid sérhverja sæld þessa heims, eñ ad missa vonina um eilífdarinnar sælu, sem oss er gefiñ kostur á sídan ad hreppa? Von þessarar dýrmætu sælu gjøri oss því óþreytanlega í verkum vorrar sáluhjálpar, og styrki oss í lífi, lídun og dauda.

35. Hugvekja.

Aminnir nockurr, sá hyggi ad þeirri áminníngu.

Þad dýrmæta kjærleikans bodord, sem býdur oss ad elska náúngann eins og sjálfa oss, iñibindur líka skyldu þá, ad vér skulum ala ønn fyrir brædra vorra

andlegu og líkhamlegu heillum, eins á-
byggjusamlega og vorum egin. Allir
þeckjum vér skyldu vora ad hjálpa nauð-
stöddum brædrum vorum í uppáfallandi
vandrædum þeirra, svo framt vér høfum
efni og tækifæri til; en þar med høfum
vér þó engañveginn fullnægt þessu kjær-
leikans bodordi, sem býdur oss því meiri
umhyggju ad bera fyrir brædra vorra
andlegu þørfum, sem eilíf velferd þeirra
er þessari tímanlegu mikilvægari. En,
hversu fáir gæta nú skyldu þessarar? al-
meñt halda meñ sig ad hafa fullnægt ná-
úngans kjærleiks skyldu, géfi þeir svaung-
um ad borda, kasti flýk á þañ nakta, eda
géfi þurfamoñum ølmusu í gódri mein-
ingu, máské á stundum óhaganlega eda
þeirra saña ástandi litt kuñugir; en ad
leida þañ á réttañ veg, sem villtur fer,
ad advara og amiña þañ, er í løstunum
anar, sem blindur, fram til egin ólucku,
þad álita menn skylduñi midur vidkom-
andi, og þó er þad Guds útþryckilegt bod-
ord: straffa þú, heitir þad, bródur þiñ,
svoad þú berir ecki skuld hans vegna; þad
er Jesú lærdóms bod, géfid sérhverjum
kristnum: ef madur verdur á einhvern
hátt af nockrum bresti yfirfalliñ, þá leid-

réttid hañ med hogværum anda. Vér høfum þar um eñ framar Jesú egid dæmi, sem oss er sett til eptirbreytnis; hañ lét sér ecki nægja, ad metta húngrada, ad lækna sjúka af allsháttar kránkdæmi; nej! andlegar meinsemdir maña lét hañ sér í mestu rúmi liggja. Hañ kéñdi fá-fródum, leiddi þá á réttañ veg, sem villt-ir fóru, advaradi og áminti syndugа, og vardi allri áhyggju til þeirra betrun-ar. Ef ad þú, kristiñ madur! villt hér í breyta eptir Frelsara þínum, þá láttú þér vera annt um, ad sá bródur þinn, sem þú sier villuráfandi, leiddañ aptur á réttañ veg, áminñ hañ og advarad vid háska þeim, sem þú sier hañ stofna sér í med framhaldi á lastaña vegi. Viljir þú samt vænta þér, med adverun og á-miñingum þínum, ad fá hañ til betrun-ar leiddañ, máttú gæta þess, ad haga þeim vel og forsjálega, ætíd med var-hygd og gætni. Sjálfselskan er þess ollandi, ad meñ almeñt affaka eda dylja lýti sín og ávyrdíngar, bædi fyrir sjálf-um sér og ødrum; vilja því optast sýnast betri, eñ þeir eru í raun réttri, hvar af leidir, ad moñum er eckert vidqvæmara, enn ad adrir hræri vid brestum þeirra,

einkanlega þeim, sem þeir eru af náttúru hneigdir til, og eru þeim því med lángri æfingu kjærir vordnir og ad vana. Ef þú þess vegna stundar ad fá bresti þíns hrasada bródurs lagada og hañ betradañ med áminníngum, máttu varast ad brúka vid hañ beiskyrdtar ádeilur, heldur hvrja þær ætíd med hógværd og blídlyndi; her þér því fyrst ad leitast vid ad ávinna þér ást hans og traust, um hvad þú mátt gjøra þér von, þegar þú fær hann þar um sañfærdañ, ad einúngis laungun eptir hans velferd leidi þig til ad lagfæra hans bresti og fá hañ vaniñ af þeim. Med jafnblídri adferd áttu ad setja honum fyrir sjónir, í hvílíka ógæfu hañ steypi sjálfum sér med framhaldi á lastaña vegi, og gjøra honum audsjena ógæfu þá, sem fyrri edá seiña þar af leida muni, en undir eins ber þér alúd ad sýna, ad honum verdi eins skiljanlegt, hversu hollt og naudsynlegt honum verda megi, ad láta af illu en læra gott ad gjøra. Fáir þú med þesshátttar fortølum bródur þinn leiddann til apturhvarfs, þá útmála einig fyrir honum, ad þó ørdugt fiñist ad afneita sjálfum sér og afleggja gamlann synda vana, þá sé sigur yfir sjálfum sér

allra vegkegastur; en þó honum finnist dygdanna vegur, sem hann nú ásetji sér ad feta, gagnstædur gédslagi hans, og þyki því ordugur, þá sé þad ecki nema fyrst í stad, en æfíngin gjøri hann audfarnari. Þess vegna, til ad gjøra hann fúsari ad fylgja heilrædum þínum, er æ hentugt ad leida honum, ecki einúngis sjálfra dygdanna ágæti fyrir sjónir, heldur og þá dýrmætu umbun, sem dygdunt er heitin í þessu og komanda lífi, og sem eru jafn dýrmæt og æskileg, sem ófarir þær, er af löstum leida, mega óttalegar verda sérhverjum skynjandi manni, sem man tilsetlifdarinnar. Sæll ertú, kristinn madur! heppnist þér ad fá med þessum móti afvegafarinn bródur þinn á rétta leid; því hverr, sem syndaranum snýr frá villu hans vegar, hefir frelsad ønd frá dauda, og mun hylja fjølda synda.

36. Hugvekja.

Slockvid ecki Andann. (1. Thess. 5.)

Eckert gott tré ber skémdann ávøxt, og eckert skémt tré gódann ávøxt. Menn samanlesa ecki fíkjur af þyrnum, ecki heldur vínber af þistlum. Gódur

madur framber gott af gódum sjód síns hjarta, og íllur madur íllt af vondum sjód síns hjarta, sagdi Jesús fordum til Gydínga fólks; og er þad málq sannast; því gjörndir og athafnir vorar hafa sín fyrstu upptök frá hjartalaginu. Sá, hvers hjarta er gott, gjörir góð verk, en hinn, er vondann mann hefir ad geyma, fremur fúslega íllt, eptir því, sem hans innvortis hjartalag er betra eda verra til; ad minnsta kosti gjörir hann fátt þad sem í raun réttri gétur gódverk heitid; hess vegna er allt undir því komid, ad hjartalagid sé gott. Sá, sem vill skirrast vid íllt, án þess ad bæta hjartalag sitt, hann má heita ad byggi hús sitt á sandi. Enginn er af náttúrunni allskosta gódur, og enginn ad ollu leiti vondur. Þad er því skylda sérhvers, sem gódur vill vera, ad efla og styrkja hjá sér þær gódar tilhneigíngar, sem hann af náttúrufari er hneigdur til, en dempa hinar vondu, og er jafnmikil þorf á hverju um sig, því heldur, sem jafnvel gódar tilhneigíngar kunna vid forsómun þessarar skyldu, audveldlega ad nidurþaggast. Svo sýnir reynslan, ad einatt fari hjá þeim, sem ecki lætur sér annt um ad vidhalda og efla hjá sér

saña mannelsku; úr hjarta hans upprætist hún smámsaman, því áminñir Postulinn Páll ecki ófyrisynju þá thessaloníska menn: ad útslockva ecki Andann; það er ad segja: ad útrydja ecki úr hjarta sínu því kristilega hugarfari vegna hvers vér vogum ad kalla Gud vorn fodur, og sem er pantur uppá arfleifd vora á himni. Ýfrid mikid ridur oss því á, ad rótfesta og stødugum vidhalda þessum Krists anda í vorum hjørtum, og láta hañ stjorna øllum athøfnum vors lífs. Þá má þad heita, ad Gud búi í oss, og vér í honum. En fyrst og fremst liggur oss á, ef vér kenja viljum oss þetta gudlega sinnelag, rétt ad þeckja sjálfa oss og vorar tilhneigíngar, ætíd styrkja hjá oss betur og betur þær gódu, en nidurþagga þær vondu, og þared almennur mannkjærleiki er ein af þeim dygdum, sem eptir Krists lærdóms bodi prýda á sérhvers kristins manns hjarta, egum vér ad láta oss annt um, ad nidurkéfja þær tilhneigíngar, sem heñi géti til hindrunar vordid. Misskilin sjálfselska er þess allopt ollandi, ad vér lítum framar eptir voru egin enn annara gagni, og afrækjum þessvegna eins opt skyldu þá, sem oss ber ødrum ad

audsýna, jafnvel verdur sjálfselskan tíd-
um undirrót margra lasta, einkum áseiln-
is, rónglætis, øfundar, mannhaturs og
enn fleiri ódygda, hverjar allar eru gagn-
stædar Krists bodi, sem býdur oss ad elska
adra eins og sjálfa oss. Því skadlegri,
sem þeir lestir eru, sem rángskilin sjálfs-
elska af sér fædir, því framar ber oss ad
láta oss annt um, ad fá henni rétt stjórn-
ad, med því ad rotfesta hjá oss sannann
manna-kærleiks anda, sem vid sérhvert
tækifæri láti sig í ljósi. Þess vegna er
oss áríðandi, adur en ólæknanleg eginginni,
sem audveldlega kann útdrýgt ad kæfa
mannelsku tilhneigingar í voru hjarta,
verdur hjá oss ad rana, ad venja oss á ad
unna ødrum eins og oss sjálfum, og stund-
la til þeirra gagns, sem vors egin. Ald-
rei megum vér því leita egin ávinnings
vors eda frama, ødrum til tjóns eda nid-
urdreps, né á nockurn hátt ad verda þeim
ollandi sorgar eda hugar-ángurs med
ordum eda verkum; heldur egum vér,
eptir sama kærleikans bodi, ad bera med-
aumkun med lídandi brædrum vor-
um, og létta af mætti undir þeirra mædu-
byrdi, en fagna yfir velgengni þeirra jafnt
vorri egin, þá fullnægjum vér bodord-

inu: ad fagna med fagnendum og gráta med grátendum. Þessa elsku og kristnum verduga hjartalag egum vér ad andsýna í blídri umgengni med brædrum vorum. Þetta er hin vissa røksemd fyri, því, ad vér séum sannkristnir, og vottum hlýdni vora vid Jesú bodord: elskid hverr annan húnbyrdis, þar af þeckja allir, ad þér erud mínir Lærisveinar.

37. Hugvekja.

Augad má ecki segja hondinni: eg þarf þín ecki vid, né hofudid fótunum: eg þarf yckar ecki vid. (1. Cor. 12.)

Náttúrunnar nidurrødun hefir Skaparinn þannig hagad, ad eckert er sjálfbjarga eda einfært sjálfu sér til vidhalds, svo þad samsvarad fái ágvørdun sinni, án þess þad njóti þar til styrks af ødru. Til dæmis ad taka: ef gras og jurtir egu ad dafna á jørdunni, verda þær ad frjófgast af loptsins vøkva og sólarinnar hita. Náttúrleg tilhneging hvetur sérhverja lifándi sképnu til ad ala onn fyrir uppheldi afqvæmis síns, uns þad er sjálfbjarga ordid til ad leita sér lífs uppheldis. Þannin vidhelzt nátt-

gran õumbreytt, eptir Skaparans á-
kvørdun í øndverdu, ad allt skuli stydla
til vidurhalds því gjørvallá. Allt eins
og Skaparinn hefir í Náttúrunni øllu
þanninn nidurradad, eins hefir hann og
ætlad til ad sama vera skuli í mannlegri
sambúd í heiminum, svo ad enginn má
kallast sjálfum sér fullnógur án annara
adstodar, heldur þarf hverr ad styrkja ann-
ann, og sérhverr gjøra sitt til almennings
heilla, undir eins og hann eflir sína eg-
in. An þessa sær eckert mannlegt félag
stadist eda ordid farsælt. J þessu tillliti
áminnir Krists lærdómur oss, ad vard-
veita bródurlegann kjærleika innbyrdis
vor á milli, ad breyta eins vid adra
og vér óskum ad adrir breyti vid oss.
Páll Postuli bydur enn framar: ad
vér skulum álíta oss alla, sem einn lík-
ama, og hvert annan eins og limi ens
sama líkama, sem einkis lima sinna megi
án vera; augad megi því ecki segja hond-
inni: eg þarf þín ecki vid, eda hof-
udid fotunum: eg þarf yckar ecki
vid. Sérhvert stand vidþarf annars,
eckert má hins án vera, allir limir
borgaralegs félags ega því med samein-
udum kroptum, ad styrkja til samegin-

legs gagns; en þá hlýtur sérhverr lim-
anna, eptir efnum sínum og ástandi, ad
leggja þad fram, sem í hans valdi stendur,
til ad ná sama augnamidi. Þeir, sem
ráda løndum og ríkjum, ega ad géfa þau
løg, sem mida til almennings heilla; løg,
sem haldi þeim óhlutvanda í taumi, aptri
þeim ríka frá ad undiroka fátæklínginn
og ad áseilast hann, fyrirbyggja allá
rángsleitni og ófrid. Alltéins er þegnanna
skylda, med audsveipni ad hlýda yfirbodarans
løgum og bodum, sem mida
til almennrar farsældar, skyldugá hlýdni,
ecki einúngis varast øll lagabrot, heldur
og gjalda med fúsum vilja þad, sem løgin
sérhverjum bjóda, og þarhjá gjøra allt,
sem í þeirra valdi stendur, samqvæmt lagánna
tilgángi, til heilla eblíngar síns
Fødurlands. Þessarar skyldu sær sérhverr
gætt, í hverju helzt standi sem hann
er. Til þessa midar einkum, sem øllum
ber ad íhuga: kristileg, skynsøm og sidsamleg
hússtjórn, gudrækilegt barna
uppeldi, svo þau med alldrinum verda
megi sér nytsøm og ødrum uppbyggileg.
Til þess midar dygd og hollusta hjúa, er
stunda ega gagn sinna húsbænda, hvert
þeir eru nær eda fjær. Til almennings

heilla eiga þeir efnugu ad studla med því, ecki einúngis, ad Postulans bodi, ad æfa og útbýta, þared þvílíkt offur þóknast Gudi vel, heldur og hjálpa med forsjálni til þess, ad fátækir fái hentugleika til, hverr eptir hans ástandi og kroptum, sjálfir ad afla sér atvinnu, svo ad þeir ecki þurfi uppá adra vera komnir, eins og þessir eru skyldugir til, eptir sama Postula bodi, ad því leiti þeir megna, ad vinna sjálfir fyrir braudi sínu; því húss-gángsmenn og letíngjar eiga ecki mat ad fá. Þanninn sjáum vér nú, ad hverr og einn, af hverju standi sem hann er, kann studlad til almenníngs hagsælda. Hvad einn ecki orkar, megna fleiri med sameinudum kroptum, ef allir eru samhuga i ad styrkja hverr annann, allteins og sérhverr limur á sama líkhama (sem einkis þeirra má án vera), studlar til alls líkhamans vidhalds og þarfar. Enginn má því gleyma héradlútandi Postulans Páls áminníngu: ad sérhverr gæti ecki einúngis ad sínu gagni, heldur og ad annara. Med þessari vidleitni breytum vér samqvæmt vorri kristindóms skyldu.

38. Hugvekja.

A Páskum.

Kristur, sem dó vegna vorra synda, er upp aptur risinn á þridja degi, eptir Ritníngunum. (1. Cor. 15.)

Af afliðnum Føstu-tíma høfðum vér það lærdóms-ríka efni fyrir høndum, að hugleiða vors Endurlausnara Jesú pínu og dauða, en nú býðst oss nýtt og gledilegt, þar sem oss nú bodast: að sá sami Jesús, sem með bitrustu qvølum lét sitt líf á krossinum Føstudaginn næstan fyrir Páskahátíðina, og var þar eptir greftradur, sé á Páskadaginn, hverjn vér høldum í dag, endurlifnadur og úr grøfinni uppris[i]nn. Eingin fregn gat oss gefist gledilegri né hugguna[r]ríkari enn þessi: að vor Endurlausnari, sem fyrir oss dó, sé upprisinn frá dauðum; því þessi boðskapur; að Jesús, sem dó á krossinum, sé endurlífgadur og aptur upprisinn, leiðir oss til þeirrar fullvissu:

1.) Að vér, syndugir menn, sem um for-[l]ikadir við Guð, og af honum teknir til náðar; vér vitum að gjørvallt mannkyn hafði afvega gengið, og því fallið í ónáð við Guð, og undirorpið því straffi, sem

réttlæti hans krafdi ad gánga skyldi yfir afbrotamenn hans bodorda, en miskunnarríkur Gud, sem af hjartgróinni ást til hans skynsömu, en breisku sképna, aumkadist yfir þess fallna mannkyns eymd, fann því og gaf vesælum syndurum til frelsis, þad dýrmætasta hjálpar-medal í sínum elskulega Syni, sem sjálfur vitnar: ad Gud hafi svo mjög elskad heiminn, ad hann hafi Son sinn útgéfid fyrir hann, til þess, ad allir þeir, sem á hann trúa, ecki skyldu fyrirfarast, heldur eignast eilíft líf. Jesús píndist því og dó, eins og Ritníngin vitnar, eptir Guds frá eilífd ákvardadu rádi, til frelsis seknum syndurum; þad straff, sem þeir höfdu verdskuldad, leid hann svo sem syndaranna borgunarmadur, sjálfur saklaus, og á sálu og líkhama, í vorn stad, bitrustu qvalir og krossins dauda; en til þess, ad syndugur heimur ødlast mætti efalausa fullvissu um, ad þad synda-offur, sem Jesús þannig frambar fyrir þá sekn, væri af Gudi, sem fullnustu krafdi af þeim syndugu fyrir afbrot þeirra, gyldt metid, hlaut sjálfur Gud þessa fullvissu ad géfa, og hana gaf hann þá ósefanlegustu med því, at

uppvekja Jesúm frá daudum; þar med auglýsti hann, ad hann ánægdur værí med þad offur, sem Jesús framborid hafdi fyrir mannanna syndir, og ad hans réttlæti væri þar med fullnægt; ad hañ, vegña Jesú pínu og dauda, sem hañ leid í syndugra manna stad, væri vid þá forlíktur, og ad hann fullgylda tekid hefdi þá borgun, sem hanninn útlagt hafdi þeim til frelsis; því vitnar Páll: Gud forlíkadi heiminn vid sjálfann sig fyrir Krist. Þannig hefir þá sjálfur Gud med síns Sonar Jesú uppríſu, géfid oss, sem á hañ trúum, óefanleguſtu fullvissu um qvittun vorra synda, fyrir hans skúld, sem dó fyrir þær, og uppreis oss til réttlætis. Nú vitum vér, ad eckert er fordæmanlegt á þeim, sem í Jesú Kristi eru, þeim, sem ecki gánga eptir holdinu, heldur eptir andanum. Nú kuñum vér trúaróruggir ad umdirtaka med Postulanum: hverr vill áklaga Guds útvalda? Gud er sá, sem réttlætir; hverr er sá, sem fordæmir? Kristur er sá, sem dáinn er; já, enn miklu framar sá, sem upp aptur er risinn, situr á hægra veg Gudi og bidur fyrir oss.

2.) J

2.) Í annan máta gefur Jesú upprísa oss fullvissu um, ad vor trú á hann sé efalaust grundvøllud, því vér vitum nú, ad þared hann er upprisinn og setstur á hægri hønd Gudi, getur hann haldid øll þau heityrdi, sem hann géfid hefir sínum trúudu. Øll vor von um þeirra uppfyllíngu, hefdi á engum føstum grundvelli hvílt, ef vér ecki hefdum þá fullvissu, ad hann væri þess megnugur; øll vor von og trú á Krist væri þá, eins og Postulinn Páll vitnar, ónýt, ef hann væri ecki frá daudum upprisinn, því hvernig gæti hann þá, eptir sínu lofordi, bedid sinn himneska Fødur fyrir oss? hvernig þá sendt oss sinn heilaga anda? hvernig þá vardveitt sína kristni og verid hjá oss til veraldar enda? en nú, fyrst hann er frá daudum upprisinn, vitum vér ad øll hans fyrirheit eru óefanleg, og ad oss er óhult ad fulltreysta þeim. Hann er nú hjá Gudi og bidur fyrir oss, og getur gjort þá sáluhólpna, sem fyrir hann koma til Guds, vér vitum ad hann lifir eilíflega, og ad maktin og ríkid er hans.

3.) Í þridja lagi høfum vér orsøk til ad gledjast af Jesú upprísu vegna þess:

ad hún géfur oss ecki einúngis óefanlega fullvissu um sannleika Jesú lærdóms, heldur einnig um vora egin upprisu og nýtt líf ad þessu endudu, eins og Jesús hefir oss kénnt. Pad, sem þeir vitrustu heidíngjar eptir óskudu, en leiddu þó ad eins í gétgátu, ad líf væri til eptir þetta, Þad hefir Jesú upprísa, til fagnadarsællrar gledi sérhverri ódaudlegri sálu, gjört óefanlegt. Jesús hefir oss þetta ecki einúngis med ljósum ordum kuñgjort, heldur hefir hañ eñ fremur sýnt og sañad med siñi upprisu, ad þetta, sem mañviti voru sýndist ómøgulegt, ad endurlífga og uppvekja af grøfunum dáuda líkami, var, fyrir hans almættis krapt, møgulegt. Jesú upprísa, eins og lærdómur hans, fullvissar um, ad sú dyña grøf skal á sídan skila aptur þeim daudu, sem í hana vóru lagdir. Hvílík gledissjón opnast oss ecki hér, daudlegum moñum? Jesús er uppristinn og lifir; vér egum einnig ad upprísa og endurlifna; hversu gledirík má oss ecki vera þessi fagnadarsæla fullvissa? nú burthverfur sérhverri trúadri sálu állur ótti fyrir dauda, grøf og fortotnun, sem oss daudlega qvelja mátti vid dáudans adkomu. Ecki festum vér nú

kengut auga á þessu óstoduga og stutta lífi; ecki á grøfiñi, sem vér egum ad leggjast í; ecki á þeim lánga svefni, í hverjum vor líkhami á þar í kyrrdum ad hvíla; nei, nú lítum vér glødu, vonarfullu auga framyfir allt þetta, og festum þánkana á því, sem í vændum er á sídan. Ad lidiñi þessari dymu daudans nótt, uppreñur ljómandi morgun-rodi, sem bodar oss fagnadarsælañ gledidag ens komanda lífs, til hvers vorir súnu líkhamir, sem í jørduñi hvíla, skulu med almættis krapti þess, sem skóp þá í øndverdu, endurlífgadir uppríst og njóta endalausrar sælu, í eilífum sambúdum med vorum Endurlausnara og øllum hans útvøldu. Jafnvel þó vér, á medan vér íklæddir erum þessum daudlega líkhama, ecki fáum gjort oss fullskíra hugmind um þessa komanda lífs sæla ásigkomulag, þar ed Ritníngin útmálar oss þad einúngis í samlíkingum, sem teknar eru af því veglegasta og girnilegasta, sem vér þeckjum hér í lífi, efalaust þess vegna, ad eginleg útmálun þess hefdi verid oss ofhá og óskiljanleg; er oss engu ad sídur, eptir Jesú Krists lærdóms opinberun, svo mikid bert og

andskilid, ad hinna sælu himínbúa farsæld, mun miklu meiri verda, já, miklu dýrdlegri, enn vér daudlegir gétum oss hér á jørdunni ímindad edur óskad oss. Víst er og þad, sem sámi Jesú lærdómur med berum ordum vitnar, ad vér þar verdum fríir frá ølln vondu, en munum vaxa þar í þeckíngu og fullkomnun, og alltaf uppstíga frá einni sæluñar trøppu til annarar ædri, til ad njóta þeirrar sælu, sem Guds Andi í Ritníngunni sýnist hafa útmálad oss sem skíraft og skiljanlégast med þessum ordum: þad hefir ecki auga sjed, ecki eyra heyrt og aldrei hefir þad í nockurs manns huga edur hjarta komid, hvílik sú sæla er, sem Gud hefir tilreidt sínum útvøldu.

Þessi er sú sæla, sem Jesús hefir oss heitid; þetta þadnýa líf eptir daudann, sem Jesús, med sinni upprísu, hefir gjørt oss fullvíssa um ad vér ættum í vændum. Látum oss því, kristnir meñ! leggja allt kapp á, þañ tíma vér lifum hér í heimi, ad gjøra oss þessarar dýrmætu og ævarandi sælu verduga! þar til vyrdist gódur Gud ad géfa oss nád sína og adstod í Jesu nafni! Amen!

39. Hug-

39. Hugvekja.

Á sídasta Vetrardag.

Hverr, sem situr undir skjóli ens Hæsta og skugga ens Almáttuga, sá segir til Drottins: mitt traust, mitt slot, minn Gud! á hvern eg vona. (Ps. 91.)

Já, undir skjóli þess Hæsta og skugga hins Almáttuga, má sérhverr af oss vidurkéña, ad hañ setid hafi þessa Vetrar-tíd, sem lídur út. Qvídandi máttum vér, sem vonlegt var, byrja Veturinn, þegar vér settum oss fyrir sjónir þau hættu tilfelli mannlegs lífs, sem oss á honum búin vóru; þá hördu vedráttu, sem venjulega fylgir Vetrar-tímanum í vóru kalda landi, og ollir opt moñum og sképnum tjóns og hættu á sjó og landi. Med ángistarsömu auga leit efalaust margur fátæklíngur, vid Vetrarins byrjun til tímans, sem þá fyrir hondum var, þegar hañ hafdi ecki fyrir augum sér þad, er nægja vyrdtist til atviñu sér og sínum, né klædnad til skjóls í vetrar-kuldanum. En eiliflega vegsamadur sé vor gædskurîki almáttugi Fadir! sem eñ þá þetta aflidna missiri hefir audsýnt oss sína trúfostu umhyggju, já, látid oss sañfærast um sína

guddóms forsjón, er leiddi oss svo dásamlega gjörvallan Veturinn út, til nálægs tíma, ad engin ólucka mætti oss, né nockur háski grandadi. Sú orláta hønd, sem útbýtir fædslu allri lifandi skepnu, og sjer fyrir næríngu þeim fuglum, er fljúga um í vetrar kuldanum, var fyrir oss ecki aptur lukt. Forsjón vors Guds og umhyggju megum vér miklu framar prísa, enn forsjálni vora, ad vér lidum enga naud, né þúngann atvinnu brest þenna áflidna Vetur, og ecki einúngis, hefir vors Guds náqvæma umhyggja alid enn fyrir þørfum vorum um þessa Vetrar-tíd, heldur einnig fyrir ánægju vorri og gledi. Lífsins lucku og unadsemdar høfum vér adnotid í ástúdlegri umgengi vina vorra og vandamanna, sem glødda oss og hughreystu, þegar eitthvad motdrægt eda ørdugt ad høndum bar; en þegar eitthvert þad mótlæti eda mæda hendti oss, sem hverki sjálfir vér né vinir vorir fengu rádid bot á, þegar þær naudir adbáru, úr hverjum vér sáum enga frelsis von, og vor úrrædi urdu þau ein, ad flýja med audmjúkri bæn á nádir vors Guds, hverjum aldrei verdur rádafátt í vandrædum, né nockurntíma um megn ad hjálpa þeim naudstøddu, þó

fundum vér, já, med sannri hjartans tilfinníngu og þakklæti játum vér þad, þá þreifudum vér á því, hversu eyru vors miskunar-ríka fødurs stodu æ opin fyrir vorum qveinandi harma-klögunum, og hans almáttugi armleggur var þá útréttur til hjálpar og frelsis oss, er vér vórum í naudum staddir. Vitni þad hverr af oss í siñ stad, hvert hañ, þegar hann af trúudu hjarta bad Gud, fyr nockurntíma obærilegur frá honum, eda leitadi hans fyrgéfins, svo ad hañ hverki fengi raunaléttir né endurnæríngu í eymd siñi! en segi oss þad nú eiñegiñ samvitska vor og sú endurmiñíng umlidiñar vetrar-tídar, sem uppvisjar fyrir oss gædsku Guds og velgjörnínga, er vér á henni medtókum, hvert vér høfum verdskuldad þvílíka fødurumhyggju, sem vér reynt høfum ad Gud hefir fyrir oss borid, eda svo náqvæm afskipti af høgum vorum, oss til luckn og blessunar? hverr af oss þarf lángrar umþenkíngar til andsvara þessari spurníngu? Allir vér, hverr med ødrum megum efalaust játa, ad vér á aflidnum Vetrar-tíma, eins og á ødrum lífsstundum vorum, høfum til straffs og hegníngar unnid af Gudi, en engra velgjørnínga. Fyri hversu marg-

ar syndir drýgdar á aflidnum Vetri, hefdum vér nú ecki ydrun ad gjora vid Vetrarins enda, ef vér gættum þess? syndir, sem — því midur! — margur hverr drýgdi af ásetníngi; syndir, af vana og tilhnegíngu, sem vér þó þecktum ad móðgudu vorn góda Fodur, hvern vér, hversu sem syndgudum honum á móti, fundum þó ad hjartanlega elskadi oss, og ól fyrir oss trúfasta own? En — jafnvel þó Guds nád, sem kroptug hefir reynst í vanmætti vorum, hafi vardveitt nockra af frá vísvitandi syndum, megum vér þó allir hverr med ödrum vidurkénna: ad vér þrálega syndgudum af gáleysi og brádrædi; en — hversu mikid gott höfum vér ecki forsómad af því, sem vér áttum ad gjora og gátum gjört? Þegar vér nú íhugum, med verdugum eptirþánka, framferdi vort á umlidnum Vetri, og géfum nudir eins gaum ad því, sem oss á honum mætt hefir, má oss ecki einúngis miklast lánglundar géd Guds og óþreytanleg þolinmædi vid mannanna vondsku, heldur eñ framar hans ómrædileg nád og miskun vid oss synduga, sem erum hans nádar óverdugir. O! því fram-

ár, sem vér megum nú vera sannfærd=
ir, bædi um vorn óverdugleika, og líka
um hans þolinmædi og nád vid oss, því
framar ætti nú ríkdómur hans miskun=
ar ad hafa hjá oss þá verkun, sem hann
tilætlar; en eptir engu ødru enn egin=
lucku vorri leitar hans trúfasti kjærleiki,
þar til midar allt hans umburdarlyndi
med syndum vorum; þar til midar hans
nágvæma umhyggja fyrir vorum høg=
um; þar til mida allir vors Guds ótel=
jandi velgjørníngar, og allt, sem hann
lætur oss mæta í þessu lífi; allt á þetta,
undir hans stjórnun, ad leida oss til far=
sældar; en þessarar lucku fáum vér þá
aldrej ordid adnjótandi, nema vér séum
í sátt vid Gud, því er einka medalid til
þess, ad komast í sátt vid hann, og ødlast
aptur hans vinsengi, fyrir syndara, sem
af sér brutu hans nád, ad ydrast synd=
anna af einlægu hugarþeli og bæta sitt
líferni; sú ydran er uppbyrjan vorrar
lucku, sem mildi Guds leidir oss til,
med nádarríkri medhøndlun sinni. O!
látum þá ecki þvílíka nád vors Guds,
sem einúngis midar til vorra egin heilla
verda forgéfins. Nú, þegar oss er í
fersku minni vid Vetrarins enda, bædi

gædſka hans, ſem leiddi oſs Veturinn út, og þær ſyndir, ſem vér á honum drýgt hofum, ſem bædi eru margar og miklar, vogum vér ecki ad renna aug-unum til þeſs komanda Sumars, án þeſs ad leita fyrirgéfningar á þeim, med hreinni ydrun og apturhvarfi frá ſyndum og löſtum.

Vér ſnúum því, vid Vetrarins lok, hjarta voru og munni til þín, miſkun-ſami og gódi Gud! lofadur, eiliſlega lofadur og vegſamadur ſért þú fyrir þad, ad þú hefir lofad oſs lifandi ad útenda þenna Vetur! lofadur vertú fyrir alla þá nád, náqvæma umhyggju, miſkun og trúfaſtann kjærleika, ſem þú hefir oſs á honum í tje látid! lofadur vertú fyrir alla oſs á honum veitta óverdſkuldada velgjörninga! en vér fáum ecki þeirra minnſt án þeſs, ad ſú endurminníng veki hjá oſs blygdun yfir þeim ſyndum, ſem gjördu oſs þeirra ó-verduga. Æ vor gódi Fadir! vér höfum eckert, veſælir! ad bæta fyrir oſs med; uppá þína nád, ſem óendanleg reyniſt ſérhverjum, er hennar leitar med ydrandi hjarta, og í trauſti vors Endur-

lausnara Jesú, er bætti fyrir vorar syndir, erum vér aumir ád øllu leiti komnir. J hans nafni vogum vér ad bidja þig, ad fyrirgéfa oss allt þad, sem vér á afliдnum Vetrar-tíma høfum brotid á móti þér, og vort trúnadartraust til þín hvern vér reynt høfum svo gædskuríkañ Fødur, er þess fullørugt, ad þú munir uppgéfa oss alla vora miklu skuld, þegar þú sjer ad oss af hjarta ángrar þad vonda, sem vér drýgt høfum, og einsetjum oss af alhuga ad verda hér eptir betri. En — þú þeckir bést vora óstødugleika í því góda, og er kuñugastur vanmáttur vor til ad framqvæma þad. Þiñ kraptur, almáttugi Gud! gjøri oss æ stødnga, og efli oss veika í øllu gódu! Med-fulltrausti um þína nádugu bænheyrslu þessa, endum vér þeña blessada Vetur, og væntum oss, af nád þinni, farsælla í hønd farandi Sumar-tíma, en þegar vorrar hérvistar Vetrar-tímar lokfins enda taka á jørdunni, styrkt þá hjarta vort ørugg trú og von um þad, ad vér egum þá fyrir høndum umbreytíngalausum gledístundum ad fagna í þinni dýrd, sem aldrei mun enda taka.

40. Hug-

40. Hugvekja.

A fyrsta Sumardag.

Fel þú Drottni þína vegu, og vona þú á hann, því öllu mun hañ vel til vegar koma. Ps. 37.

Eptirlaungunina, ad vita fyrirfram hvad á okomnu tímunum mæta muni, finnr sérhverr af oss í sálu siñi, og er þessi eptirláungan ecki ósjáldan blondud ótta og qvída fyrir þeim mædu=tilfellum mannlegs lífs, sem vér sjáum fyrir moguleg eda og líkleg ad tilbera kunni. Vid timanna umbreytíngar, vid ára og midsára-skipti, verdum vér hvad helzt varir hjá oss þessarar eptirlaungunar, þegar vér reñum augunum fram á veginn til þeirra tíma, sem fyrir hendum eru og vér egum úti ad gánga. Pad er því náttúrlegt, nú vid tímaña breytíngar og uppbyrjun nýrrar Sumar-tídar med þessum degi, þó oss hvarfli í huga sú spurníng: hvad mun sérhverjum af oss á þessu Sumri ad hondum bera? ad soñu bofum vér á þessum degi óskum sjálfum oss og hverr ødrum lukkulegs Sumars, en þegar vér reñum þaunkunum til hinna margvíslegu tilfella þess mannlega lífs, má ecki undra, þo qvídi fyrir

ógædfeldum, ásamt verda kunni vort hlutfall. Sá, sem gladur og ánægdur byrjadi Sumarid í morgun, spyr því: hvert hann muni þad og, í sama ásigkomulagi, fá utendad? mun ég heilbrygdur fá Sumarid aflifad? mun eg ánægju njóta af ástvina minna sambúdum þetta Sumar út? munu mín fyrirtækt heppnast, og minir nærfingar útvegir? mun eg eins frí verda Sumarid út, og nú í dag, fyrir mædu og eymdum? — Sømuleidis spyr sá, sem vid lífsins mótlætingar á ad strída: munu mínar eymdar-stundir enn þá ekki enda taka á þessu Sumri? mun sama rauna-byrdi, sem nú tekur til ad verda óbærileg á mínum herdum, ekki af þeim létta Sumarid út? uppá enga af þessum efasømu og óttabløndudu spurningum, fær nockurr einn af oss med vissu svarad; en — svo óróleg og qvídafullir, sem vér verda megum, vid umþenkingu ókominna tilfella á þessu Sumri, svo megum vér þó þannin andsvara sjálfum oss: ad vér vera megum óqvídnir fyrir hverju helzt tilfelli, sem oss getur ad hondum borid, því: allir vorir dagar standa í hendi Guds allir vorir ókomnu tímar og séx-

hvert tilfelli, sem oss á þeim mæta munn, er innilukt undir forsjónar hönd þess Almáttuga; hañ hefir svo náqvæm afskipti af högum vorum, ad eckert vort höfudhár kann ad skérdast án hans vilja, og svo er hann máttugur, ad móti hans makt fær enginn stadid. Þessi máttugi Gud, sem vakir yfir velferd vori, hann er, fyrir Krist, vor forlíkadi Fadir, og elskar oss med ómmrædilegum kjærleika, sem sín börn. Hann hefir med vísdómi og gædsku áqvardad þad, sem á þessu Sumri oss ad höndum ber; en hvad helzt, sem þad verda kann, hlýtur þad undir hans stjórnum ad verda til eblíngar luckn vorri og velferd. Þó er þess ecki ad vænta, ad þad, sem Guds alvísa rád áqvardad hefir ad vid oss skuli framkoma á þessu Sumri, svari ætíd til vorra óska, því vér, fávísar mannskepnur! vitum sjáldan hvad oss er fyrir bestu; vér lítum optast-nær einúngis til hins nálæga, og óskum oss þess, sem auka megi vora nærverandi ánægju og gledi, án þess ad ígrunda hitt, hversu hollt oss muni þad verda fyrir seinni tímana; en — sá Alvísi, sem lengra sjer fram í veginn enn vér, sem betur

sjer hvað oss hentar enn vèr, hann útbýtir oss því inu, sem hann sjer oss heilladrjúgast bædi í bráð og í lengd. — Oss skal því ecki undra, þo luckuóskir þær, sem vèr í dag gjørum oss, rætist ecki að ollu leiti á þessu Sumri: þó sá harmandi fái ecki ætíð raunaléttir þanninn og á þeim tíma, sem hann ...ir sèr; þó að fyrirtæki vor heppnist ec... eptir vorri tilstofunn; þó að luckum...ar umbreytíngar mæti oss þær, sem kunni að vera oss ógèdfelldar; nægi oss hitt, að vèr erum þess fulltrúa, að hvað helzt sem vor gódi og almáttugi Faðir hefir ákvardað vid oss framkoma skuli í Sumar, hlýtur að þèna oss til góðs, ef vèr tökum því, sem hans rádstöfun. Mæti oss þá eitthvert mótlæti á Sumri þessu, sjer hann oss það hollara enn medlætið, hann sjer oss þá sjúkdóminn heilsusamlegri enn heilbrygdi; örbyrgd heldur enn nægtir; sorg heldur enn gledi; líf heldur enn dauða, láti hann þetta, heldur enn annað, verda vort hlutfall, og þessi trú til vors Guðs, um nidurrødun og ákvördun ókomina tilfella vorra, fær gj... oss óqvídna og örugga fyrir

K

hverju helzt, sem oss mæta kann á þessu nú í dag byrjada Sumri. Med þvílíka trú, sem grundvallar sanna mannlega lucku, ánægju og rosemi í þessu lifi, megum vér, á þessum fyrsta Sumardegi, óska hvérr ödrum til lucku, og vænta oss nægra heillа af henni Sumarid út, og allar vorar ókomnu æfistundir. Mætti mér — segi því sérhverr af oss, styrktur vid þessa trú — á þessu komanda Sumri, hvad helzt mæta vill, allt mun þad adbera eptir rádi míns Guds; látum vera, ad þad sé hulid fyrir mínum augum; látum vera, ad þad strída kunni á móti áformi mínu og óskum; engrar skal þad abla mér áhyggju! eg veit, ad allt þad, er vid mig framkémur, skédur ad rádi þess alvísa og góda Guds, sem er minn elskulegur Fadir, og sjá mun betur fyrir rádi mínu enn eg sjálfur. Hans rádstöfun og vegleidslu vil eg, rétt eins og barnid, á hendur fela mig og allt mitt ráð; eg vil fylgja honum, hvert sem hann kallar mig; eg vil trúa honum til þess, sem hann hefir lofad mér; eg vil lída þad, sem hann leggur á mig, því eg er þess fulltrúa, ad hver helzt luckukjör, sem mér

mæta, þó mér finnast megi þau ógéd-
felld, munu, undir hans stjórnun, verda
medal til minnar velferdar. Á mót-
lætingunum, þó eg ætti ad líða þær
þúngbærar, hefir hann heltid mér veg-
samlegum enda; mína gjorvalla jard-
neska luckn þetta Sumar út, veit eg
minn alvísa Fodur hafa þanninn fyrir-
hugad, sem mín eilífa velferd útkrefur;
rólegur vil eg því og óqvídinn vænta
þess, sem hann ályktad hefir ad vid mig
skuli framkoma, og í trú til hans for-
sjónar halda áfram á mínum lífs vegi.
En — ef ad vér viljum nú vænta oss
þess, ad þvílíkt traust til Guds gjori
líf vort luckulegt, í hverjum helzt til-
fellum, sem á því mættu adbera, verd-
um vér ad ástunda af fremsta megni, ad
lifa eptir hans bodum. Til þess ad inn-
ræta hjá oss þad áform, einsetjum vér
oss nú á fyrsta Sumardaginn, eptir-
fylgjandi lífsreglur, sem vér trúlega vil-
jum vardveita Sumarid út:

1.) Eg vil med hreinu hjarta og
rádvondu framferdi framgánga þetta
Sumar, eins og fyrir augum alsjáanda
Guds leynt og ljóst; varast ad styggja

hañ með orðum, gjørðum og hugreñíngum, en af fremsta megni taka mér fram í því góða. Engum vil eg gjøra skaða, heldur styðja að añara ánægju og heillum, eins og mínum egin; þá mun samvitska mín hughreysta mig og gjøra mig rólegañ, þó eitthvað motdrægt mætti mér, þegar hún ber mér vitni um, að eg sé ecki skuld í mótlæti mínu.

2.) Øll leyfileg meðøl vil eg á Sumri þessu brúka, til að efla með luckumína og velgengni. Með forsjálni, yðjusemi og trúskap í miñi stétt, fæ eg marga hættu umflúið, og mikið gjørt til eflíngar lucku miñi og ánægju. Þegar eg hefi gjørt allt hvað mér er mögulegt, kañ eg rólegur að fela Guði útfall athafna minna, sem sjá mun fyrir því mér til' besta.

3.) Sama sem áður skal engin nagandi búksorg né ágirndar ergja ná rætur að festa í hjarta mínu. Aldrei skal eg á Sumri þessu, eða endrarnær, leitast við að bæta mín luckukjør með óleyfilegum hætti eða útvegum; optastnær verður þvílík aðferð og ómak til ólucku; og þó mér heppnast kyñi að fá það, sem eg sökist eptir, verð eg þó ecki luckusælli við það. Máské sú lucka, sem eg ákafast eyt-

írsæki, olli mér seinna mestu sorgar, og verdi efni til míns eginn skada. Eg bid því Gud ad úthluta mér því einu, sem hann sjer mér hentast; eg bid hverki um fátækt né ríkdóm, heldur einúngis um ánægt hjarta med þad hann gefur mér.

Þegar vér festum oss nú þegar í hjarta þessar lífsreglur, og fylgjum þeim trúlega, hofum vér þar um grundada von, ad þetta Sumar muni oss farsælt og blessad verda. Þér, vor eilífi, miskunnsami Fadir! fulltreystum vér til þess, ad leida oss lukkusæla; þinni guddómlegu forsjén og Fodurkjærleika, felum vér á vald líf vort og sálu og oll vor efni á Sumri þessu; vardveittú oss frá allri ólucku; vernda oss frá ollum háskasemdum á sjó og landi; blessadú oll vor leyfileg fyritæki; gefdú oss ánægt hjarta med alla þína rádstofun, og láttú allt þad góda, sem þú á Sumri þessu útbýtir oss, hvetja oss til ad elska þig æ meir og meir og ástunda, sem vora ædstu lucku, af ollum kroptum ad þécknast þér. Þegar þú, vor Gud! vardveitir þessa þánka í sálu vorri, lifum vér gladir í voninni um þad: ad hverjar helzt luckunnar umbiltíngar, sem oss mæta, munir þú leida oss í gégnum ár og oll tímaskipti, eptir þínu gædskuríka rádi, og medtaka oss loksins á hæfilegri tíd þángad, sem engin tímanna umbreytíng verdur framar.

Bæn í Utgaungu Vetrar.

Með gladværum anda og lofsýngjandi túngu prísum vér þig, vor Fadir og Herra himins og jardar! vor hjálp stendur í þínum houdum; þín miskun og trúfesti er stadfest yfir oss, þínum skynjandi sképnum, frá ondverdu heims, frá kyni til kyns, í strídu sem blídu. Vetrarins horkur og hardvidri gjörir þú ad þínum þénurum; hagl og eldínggar ad þínum sendibodum, er kéña ega oss varhygd og viturlega tímans brúkun. Þú mentar oss þannig, godi Gud! til ædri fullkomnúnar sídar meir; þess vegna prísar vor sála þig, og þacklát vidurkéñir: allt er af þér med vísdomi nidurskipad, allt þitt rád, oll þín stjórnan og vegir eilíf speki og gædska. Þú ert verndari þins volada, sem rádþandur treystir þér; vort ørugga athvarf hefir þú verid á tíma neydar og mañrauna þeña Vetur, eins og allar aflidnar æfistundir, því skulum vér af hjarta á þig vona; og gledja oss vid þá vissu: ad þú svo fúslega hjálpar. Þú géfur Sumar eptir Vetur, skin eptir skúr; þú tiptar ad sonnu, en ofurgéfur þo ecki daudanum.

Lofadur sé Gud! sem leidt hefir oss lifs og hella fram ad þessa Vetrar enda, forsorgad oss og frelsad frá mörgum þecktum, en þó víst ótal fleiri óþecktum háskasemdum. Fagna skulum vér því og gladir segja: lofad sé nafnid Drottins ad eilífu, Amen!

Bæn í Inngaungu Sumars.

Vegsamad sé þitt dýrdarfulla nafn ad eilífu, alvoldugi tímanna Stjórnari! þitt ord, Drottinn! er sannleikurinn, og þín fyrirheit bregdast aldrei; þú býdur, svo skédur þad; þú skipar, og þad stendur svo; þín stjórnan er dásamleg, og þín nidurradan í náttúrunni raskast ecki um aldur og æfi. Þú hefir skapad Sumar og Vetur, ljós og myrkur, frost og hita, blídt og strídt, allt hefir þú þad tilsett til þarfa oss, þínum sképnum; sú vísdóms skipan stendur enn þá stödug: Veturinn er aflidinn, en Sumarid tekur vid. Lof sé þér fyrir lidnar lífsstundir! já! eilífar þackir séu þér fyrir hlífd og og vidhald, björg og blessun og allt gott oss veitt og gefid til lífs og sálar á aflidnum Vetri! Því framar, sem vér höfum verid komnir uppá þína nádugu varatekt, því áþreifanlegri hefir þú audsýnt oss hana. Þú hefir hlíft oss fyrir verdskuldudu synda-straffi; fyrir slisum og lífstjóni; engin almenn neyd hefir nád ad granda oss, edr voru kjæra Födurlandi: allar Vetrarins ókl...

ur, allar Þínar föðurlegu bendíngar til vor, hafa stýlaðar verið með náqvæmustu vægð og vorkunsemi; já! öll Þín viðhöndlan, ráð og vegir yfir oss, hafa verið einskjær miskun og trúfesti. Vér höfum syndgað, vér höfum verðskuldað straff, en Þú hefir auðsýnt oss náð; æ! lát hana framvegis haldast yfir oss, í Jesú nafni! Gef oss með nýu Sumri nýa blessun! farsæl oss Þínar gáfur, Þitt lán og allar skepnur! farsæl vora útvegi, vort erviði og atvinnu og allt Það, er vér tökum oss fyrir hendur til sjós og lands, í Þínum ótta. Bjóð lopti, jörð og sjó, að færa oss Þína blessun, en gef oss, með Þakklæti og sannarlegri auðmýkt, að taka við Því öllu, hvert Það verður mikið eða lítið, sem Þín speki álítur Þénanlegt að útdeila oss, til hagsælda og nota, af jarðneskum gæðum Þetta Sumar. Efl hjá oss stöðugt trúnaðar-traust til Þinnar forsorgunar, og varðveit oss frá ókæfa vöxli og heiðinglegri búksorg. Þú, vor himneski Faðir! veitst hvers vér viðkurfum, uppfyll alla vora nauðÞurft, eptir Þínum dýrðar ríkdómi í Jesú Kristi. Í hans nafni byrjum vér glaðir Sumarið; gef að Það verði oss blessunarríkt og notasæl undirbúníngs- og fullkomnunar-tíð, til ríkuglegrar uppskéru á síðan í eilífðinni, Amen!